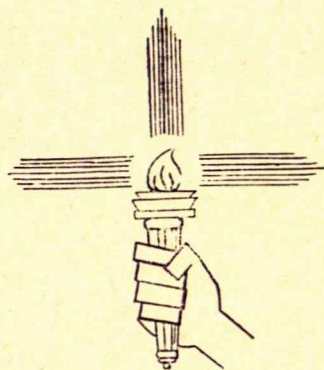

ATEITIS

1957, KOVAS, Nr. 3

ATEITIS

eina nuo 1911

KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

1957 METAI

Nr. 3

KOVAS - MARCH

VYR. REDAKTORIUS — Kun. J. Petrėnas

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS — Danutė Aleksandravičiūtė, Juozas Baužys, Dalia Karaliūtė, Enata Skrupskelytė, Antanas Sužiedėlis.

Visą spausdinamą medžiagą redakcija taiso savo nuožiūra. Nepanaudoti rašiniai saugomi ir grąžinami autoriui prašant.

ADMINISTRATORIUS — Kun. V. Dabušis

Redakcijos ir administracijos adresas:

ATEITIS, 916 WILLOUGHBY AVENUE,
BROOKLYN 21, N. Y., U. S. A.

Prenumerata metams \$5.00 pagal U. S. dol.
kursą.

Garbės prenumerata metams \$10.00. Atskiros
numerio kaina 50c.

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August,
by the Lithuanian Catholic Youth Association

"A t e i t i s"

916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.
Tel. GLEnmore 5-7281

Subscription \$5.00 per year. Single copy 50c.

*

Entered as second-class matter at the post
office at Brooklyn, New York, March 31, 1950
under the Act of March 3, 1897.

T U R I N Y S

šventasis ateina mūsų tarpan	49
Dalia Karaliūtė — Iš kančios į prisikėlmą	50
Alg. Kezys, S. J. — Aukščiausiojo idealo keliu	51
Dalia Prikockytė — Muzika, Alyvos, Tada ir dabar (eil.)	52
J. K. Galinis — Skerstuvės	54
M. Dagilėlis — Gryčiutė (eil.)	55
Jonas Kidykas, S. J. — Parazitai, nuodai, lavonai	56
Alfa Sušinskas — šeštasis Barboros vyras	57
Eilėraščiai iš Lietuvos	58
Kęstutis Kudžma — Mokyklinės kalbos reikalu	59
Ada Karvelytė — šv. Teresėlė (eil.)	60
J. Gerdvilienė — Sesei (eil.)	61
J. Gulbinas — Būsimasis popiežius pas kaizerį	62
Pastabos, pastabėlės	63
Ona Ališytė — Jaunikaitis prie katedros durų	64
Titus Narbutas — Algis žada važiuoti Romon (šv. Kazimiero Kolegija)	65
Audronė Alkaitytė — Dangus (eil.)	65
Kęstutis Raudys — Tai atsitiko vieną naktį	66

S P O R T A S

P. Ganvytas — Sportas ir taurumas	67
P. Ganvytas — Australai perėmė vadovavimą plaukime	67

D A R B A I I R Ž M O N Ė S

P L A Č I A M E P A S A U L Y J E

Viršelio 1 psl. — Skausmingoji Madona, XVI šimtmečio
prancūzų menas.

54 psl. iliustracija—dail. N. Vedegytės-Palubinskienės

Viršelio vinjetė—dail. T. Valiaus.

GALIMAS daiktas, kad lietuvių tauta tikrai dėl savo kuklumo ir santūrumo teturi ligi šiol vienintelį šventąjį. Bet dėlto šv. Kazimieras mums ypač brangus ir garbintinas. Sunkiais laikais lietuviai nekartą šaukėsi jo pasipirties ir paguodos. Tikėkime, kad ir dabarties sunkiose vilandose lietuvių tauta bus išgirsta ir išvaduota iš vergijos, kad su didelėmis iškilmėmis galėtų šv. Kazimiero kūną grąžinti į Vilniaus katedrą, jo vardo koplyčią, kur jis buvo garbinamas jau per kelis amžius.

Zenonas Ivinskis,
ŠVENTAS KAZIMIERAS,
New York, 1955 m., psl. 184.

Zenonas Kolba — šv. Kazimieras
(Vitražas pranciškonų vienuolyne
Kennebunkport).

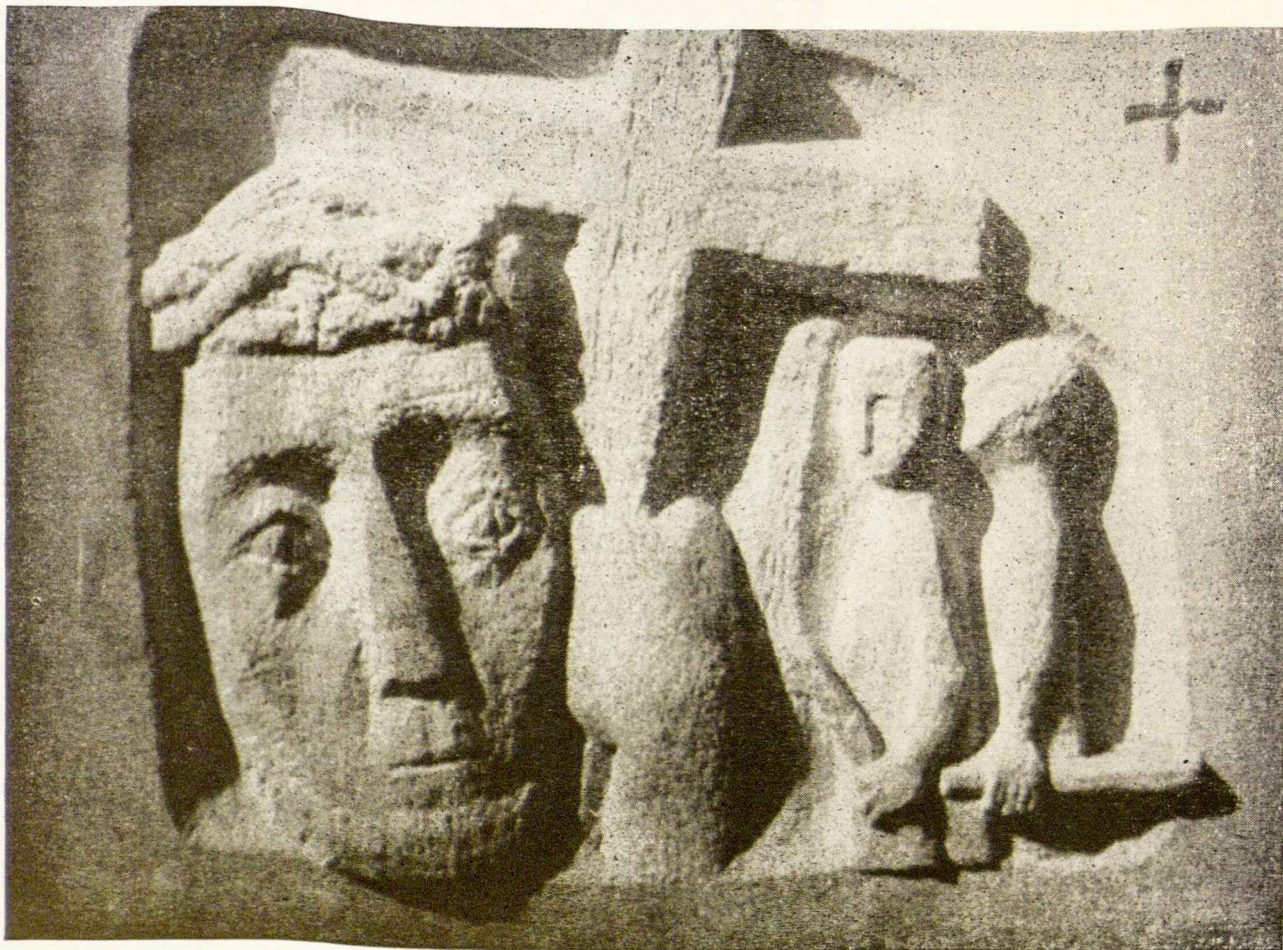
ŠVENTASIS ATEINA MŪSŲ TARPAI

ŠVENTASIS nėra vien istorinė asmenybė, gyvenusi ir atlikusi didžius darbus kurioje nors tautoje, kurio gyvenimą ir žygdarbius vėliau aprašo istorikai. Ir kruopščiausias istorikas, Šventojo gyvenimą kedenęs iš gausių istorinių dokumentų, dekretų ir nutarimų, turi kukliai prisipažinti, kad "Šventojo įvertinimas išsyrūsta iš istoriko pirštų, nes jie neužgriebia tos dvasios gilumos, kuri susilyti su kitu pasauliu" (dr. Z. Ivinskis). Didis apsilaidimas yra nepažinti Šventojo gyvenimo ir darbų, ypač gyvenusio ir sušvitusio savoje tautoje, tačiau nemaža dvasios apgaulė būtų ir tada, jei pasitenkintume Šventąjį aprašę ir paliktume jį dulkėti bibliotekų lentynose.

ATEINA Šventasis mūsų tarpai ne vien kaip praeities asmenybė, apraizgyta archyvų voratinkliais ar apnešta sunkiai iskaitomų pergamentų

dulkėmis. "Pagrindinis šventojo rūpestis — būti Dievo liudininku ir nuolat berti grūdą po grūdo žmonių širdysna. . . Savo darbuose jisai nė neįėjusko išpūsto pasisekimo. Jam rūpi ne tiek sėkmė ar nesėkmė, o liudininkas" (dr. Pr. Gaidamavičius). Šiuo liudininko veiksmu Šventasis prisikelia iš seniausių archyvų ir bibliotekų, jo nesulaiko istorinė ar geografinė erdvė — Šventasis visada išlieka gyvas liudininkas, kalbą apie pilnutinio gyvenimo plotmę, esančią artimybėje su Dievu.

MŪSŲ TARPAI ateina šv. Kazimieras taipgi kaip gyvas, rinktinis lietuvių tautos liudininkas, kalbą apie krikščioniškojo tikėjimo jėgą, kuri išželdė tautai pirmąjį Šventąjį, šaukiąs lietuvių ne vien didžiulius praeities milžinai ar narsiais karvedžiais, bet siekti ir dvasios galiūno garbės, kuri suspindi Šventojo aureole.

Antanas Mončys — "Kryžiaus kelio stotis" (granitas) šv. Marcelio Bažnyčioje Laeno mieste.

IŠ KANČIOS Į PRISIKĖLIMĄ

DALIA KARALIŪTĖ

SUTVERDAMAS žmogų, Dievas jam uždėjo didelę atsakomybę, pašaukdamas jį gyventi net trilypėje plotmėje: daiktinėje, dvasinėje ir religinėje.

Daiktinėje plotmėje žmogus pradeda pirmuosius savo žingsnius. Vystantis jo protui, jis pereina į dvasinę plotmę, galvodamas, sverdamas mintis bei veiksmus, atskirdamas vertybes nuo ydų, pažindamas natūralų žmogaus prigimties dėsni "daryk gera, venk blogo".

Dvasinėje plotmėje žmogus sueina į kontaktą su antgamtiniu pasauliu. Nuo čia jis pereina į religinę plotmę, pripažindamas, kad pilnutiniam žmogui ir krikščioniui reikalinga ko nors absoliutaus, dieviško. Nuo tada prasideda jo religinis gyvenimas, jo santykiavimas su Dievu, akcija bei kontempliacija.

Kad nestovėtume vietoje religiniame gyvenime, kad atsinaujintume patys save, reikia pažinti savo silpnybes ir sielos problemas. Šitokio susitelkimo suintensyvinimui ir yra skirtas šventasis Gavėnios laikas. Prisimintina, kad nuostabiausi Bažnyčios laimėjimai įvyksta ne triukšme, bet susitelkime. Niekuomet Bažnyčia neturėjo mažiau išorinio pasisekimo, kaip per pirmuosius tris šimtmečius, o vis dėl to jos vidiniai laimėjimai tada buvo patys didžiausi. Tais laikais ji turėjo daugiausia kankinių ir šventųjų.

Neužtenka, tačiau, vien tik susimąstymo. Reikia ir atgailos. Atgailos dvasia — tobulėjimo dvasia. Tas pritaikoma ir individui ir tautai. Kai ištisos žmonių grupės atsisako gyventi atgailos ir pasiaukojimo dvasia, jos sukuria vergiją ir siaubą. Šis atgailos ir pasi-

aukiojimo dvasios trūkumas ir yra viena didžiausių mūsų tremties priežasčių.

Atgailos prasmė ir reikalingumas žmogui yra įgimta. Dievas, sutverdamas žmogų, uždėjo jam pareigą gyventi taip, kad mirus jo siela galėtų sugrįžti atgal pas Jį. Kiekviena pareiga reikalauja aukos. Juo didesnė pareiga, juo didesnis turi būti ir pasiaukojimas. Nė vienas žmogus savo gyvenime negali išvengti fizinės ir dvasinės kančios. Ir tautos jos neišvengia. Kančia, tačiau, tik tada žmogų veda į prisikėlimą, kai jis nori kentėti ir iš kančios pasimokyti. Šiandienos žmogus žavisi grubia realybe, pasaulinėmis vertybėmis, kurios nereikalauja jokios aukos. O tik išmokę kentėti, atsižadėti materialinių smulkmenų ir savo interesų, galėsime geriau suprasti Kristaus aukos prasmę. Tik tada šeimos, tautos ir visas pasaulis sulauks taikos ir ramybės.

Kančia ir auka palaiko draugystę su Dievu. Tačiau gerai draugystei reikia kokios nors lygybės tarp draugų. Atrodytų, kad tarp Dievo ir žmogaus negali būti jokios draugystės, nes jų santykiuose nėra jokios lygybės. Bet Dievą mes galime pažinti per Kristų, nes Dievas paslėpė savo didybę žmogiškoje išvaizdoje; ir Jis atgailavo ir kentėjo. Kristaus gyvenimo, kančios bei prisikėlimo svarstymai padeda pažinti Dievą bei sutvirtina draugystę tarp Dievo ir žmogaus.

Praleidę Gavėnią kančios ir aukos nuotaikoje, geriau pajusime ir Velykų nuotaiką. Tuomet pajusime, kad krikščioniškas džiaugsmas ir pergalė skirta ne kitiems, bet mums.

AUKŠČIAUSIOJO IDEALO KELIU

ALG. KEZYS, S. J.

SAKOMA, kad žmogus yra savo gyvenimo kalvis. Teisingai pasakyta, nes kiekvieno protinio žmogaus uždavinys yra pažinti savo gyvenimo prasmę ir nustatyti savo žmogiškosios egzistencijos kryptį. Čia kaip tik ir glūdi žmogaus buities problema.

Šita problema yra įvairių žmonių sprendžiama skirtingu būdu. Vieniems visas gyvenimo tikslas yra užtikrinta materialinė ateitis ir pasisiekimas karjeroje. Kitiems kokio nors aukštesnio idealo įgyvendinimas, idealo, kuris prašoka ribotą ir siaurą egoistinį ratą. Šios grupės siekimą, pagal prof. Šalkauskį, pavadinkime aukštuoju idealu, kurio žmogus siekia nesuinteresuotai, kaip grožio, tiesos ir gėrio. Pirmajai grupei priklauso tie, kurie jieško pirma savo intereso, arba, pagal Šalkauskį, "žemojo idealo"; "Žmogus gali neturėti aukštųjų idealų, kuriems tarnautų nesuinteresuotu būdu; bet tuomet jis turės žemesnių ar net žemiausių idealų, kuriems tarnaus suinteresuotu vergišku būdu. Žmogus, abejingas tiesos, gėrio, grožio, šventumo idealams, neišvengiamai vergaus geiduliams". (At. Ideologija, 282).

"Time" žurnalas (1951 m. lapkr. 5 d., psl. 46) išspausdino idomų straipsnį apie Amerikos jaunosios kartos nusistatymus kai kuriais gyvenimo klausimais. To straipsnio autorius, gerai išstudijavęs klausimą ir apklausinęs daugelį jaunuolių, nustatė "tipingą" jaunosios kartos pažiūrą aktuliais gyvenimo klausimais, pasirinkdamas tokį profesoriaus ir studento pasikalbėjimą.

George Washingtono universiteto prof. Carr B. Lavell išvažiavo sekmadienį su savo studentu žuvauti. Šis buvo gabus mokinytis, klasės seniūnas, žinomas žmogaus universitete, su besišypsania ateitimi pasirinktoje medicinos srityje. Vėjeliui smagiai pučiant, jiedu sau šnekučiavosi.

"Kodėl jis pasirinkęs mediciną?" — paklausė profesorius. "Kadangi medicina pelningiausias amatas". "Ką jis darysiąs tapęs gydytoju?" "Specializuosis toje srityje, kurioj galima daugiausia uždirbti". "Ar jis kada pagalvojęs, kad gydytojas turės dirbti kitų labui? Tikriausiai ne". "Aš esu toks, kaip ir kiti", paaiškino studentas. "Man norėtųsi gerai pasidarbuoti kokią dešimtį metų, o paskui išeiti į pensiją ir daryti tai, kas man tikrai patinka". O kas jam tikrai patinka? Gabusis studentas atsakė: "Žuvauti, keliauti, lengvai pagyventi..."

Iš šito pasikalbėjimo žurnalas padaro išvadą, kad šių laikų jaunuomenės vienas svarbiausių siekimų yra užsitikrinti pastovų ir pelningą darbą. Laikraštis toliau pažymi, kad jaunimo ambicijos šiais laikais yra labai susiaurėjusios. Retas kuris galvoja apie naujų pasaulių užkariavimą, ar Everesto nugalėjimą. Dauguma jaunuolių pasitenkina smulkiais užmačiomis — įsigyti nuosavą biznelį, įsitaisyti gražią vilą prie okeano krantų, važiuoti paskutinės mados automobiliu. Šitokia pažiūra į gyvenimą, kaip sako "Time" autorius, yra "tipinga" mūsų laikų jaunuomenei. Ar tikrai taip yra ar ne, nesiimsime čia spręsti. Užtenka žinoti, kad iš viso yra žmonių, kurių gyvenimo tikslai yra pernelyg žemi. Šitas šliaužiojimas žeme giliau galvo-

jančiam žmogui yra skaudi mūsų laikų gėda. Kai kas net sako, kad idealizmas, pasiaukojimas ir mellė mūsų laikais yra visai dingęs.

Tikroji jaunystės dvasia

Natūralus jaunystės polinkis, tačiau, nėra savanaudiškumas ar siauras egoizmas. "Jaunystės dvasia", sako prof. Šalkauskis, "yra ne kas kita, kaip sielos degimas idealo akivaizdoje" (psl. 277). Pasiaukojas altruizmas, nesuinteresuotas pasišventimas idealui yra nesugadintos jaunystės reiškinys. Nors jaunatvė gali nueiti nevertais keliais, net į dvasinę mirtį, bet tai yra tik iškrypimas ir nesveikata. Sveika ir natūrali jaunuolio dvasia veržiasi į gyvenimą ir asmenybės aukštumas. Jaunystė yra pilna idealizmo, judrumo, energijos; trumpai tariant, ji iš esmės alsuoja gyvojo idealizmo ir pasiaukojimo dvasia.

Ne visi jaunystės polėkiai yra geri ir vertingi. Tik-tai gėrio troškimas ir jo siekimas atskleidžia kilniųjų vertybių horizontą, atplėšia žmogų nuo žemės ir materijos ir duoda jėgų visą gyvenimą dirguoti kilnumo ir idealizmo keliu.

Laimingas jaunuolis, kuris anksti atranda tikro idealo supratimą ir iš pat pradžių pašvenčia savo gyvenimą jo įkūnijimui. Dar laimingesnis yra tas, kuris, nesustojęs prie žemesniųjų gėrybių, tiesiu keliu eina prie visų gėrių šaltinio, Dievo. Tokiu būdu jis per trumpą laiką padaro ilgą kelionę.

Ateitininkas savo esme yra idealistas. "Visa atnaujinti Kristuje" yra gairė, kuri apsprendžia jį ne bet kokiam idealui, bet pačiam aukščiausiam — žmonijos atpirkimui. Kaip Katalikų Akcijos narys, jis yra pašventęs savo jėgas nesuinteresuotai dirbti savo brolių gerovei, viską kelti prie Dievo, žmonijos idealo viršūnės.

Bet kalbant apie aukščiausiojo idealo siekimą, tuojau kyla problema: ar yra pakankamas teoretiškas to idealo supratimas be praktiškos jo išraiškos? Yra aišku, kad apsisprendimas siekti aukšto idealo yra ne vien teoretiškas, bet kartu ir praktiškas dalykas. Kas sako, kad turi gyvenimo idealą, bet nieko nedaro jam laimėti, tas faktiškai jokio idealo neturi. Idealo pripažinimas, kaip sako prof. Šalkauskis, yra organiškai susijęs su jo realizavimu. Bet čia reikia nepamiršti, kad idealo realizavimas nėra vienos dienos darbas. Jis reikalauja ilgo ir kruopštaus pasišventimo. O dieviškojo idealo įkūnijimas yra viso gyvenimo uždavinys, kurio tobulai neįmanoma atsiekti šioje žemėje, bet prie kurio galima ir reikia nuolat artėti, ir kuris pilnai bus pasiektas tik amžinybėje. Tikrai nuolatinė kova, dvasios įtampa ir nepailstanti praktika gali mus priartinti prie antžmogiškojo idealo.

Bet nesupraskime šitos praktikos klaidingai. Geras dalykas yra sekmadieniais nueiti į bažnyčią, išklausyti pamokslą, gražiai pagiedoti. Bet tai gali būti vien tik išorinis išreiškimas be žmogaus sielos. Jeigu trūksta vidinio išgyvenimo, vien išoriniai pamaldumo veiksmai tampa davatkiška iškamša. Kas turi vidinį Dievo meilės pajutimą, tas ne tik nueis į liturgines pamaldas, bet, dalyvaudamas jose, įvelgs gilesnę ritualo prasmę, semsis naujos jėgos ir ugnies visą savo gyvenimą uždegti Dievo mintimi. Gatvėje, namuose,

Dalia P rikockytė

MUZIKA

Virpa, supas toli —
 Lyg banga, lyg srovė
 Amžina, nemari.
 Nesulaikomai ji
 Atliūliuoja artyn
 Sparnais angelų ...

Paskęstu jos garsuos
 Ir keliauju su ja
 Kažin kur į dausas ...
 Ir sustoja staiga
 Mano laiko banga:
 Ir naktis ir diena —
 Vis viena, vis viena ...
 Kur esu — nežinau;
 Nesvarbu — nesvarstau.
 Vis banguoja artyn —
 Lyg banga, lyg srovė;

O sieloj taip ramu:
 Pakylu, ir skrendu
 Lyg vėlė nemari ...
 Ir keliaut nebaisu
 Ant švelnių debesų ...

ALYVOS

Nuskyniau kekę,
 Kai krito rūkas;
 Baltuos žieduose
 Vėjelis supos ...
 Margi drugeliai
 Gėlę bučiuoja —
 Kvapesnio žiedo
 Nėra nei rojų ...
 Nuskintą kekę
 Vėjelis supa;
 Ir tyliai kyla
 Vakaro rūkas ...

TADA IR DABAR

Pavakarys.
 Leidžiasi saulė.
 Laukai. Dangus.
 Platus pasaulis.
 Senai tai buvo.
 Buvo — praėjo;
 Tarytum lapai
 Užgauti vėjo —
 Buvo — nėra jau ...
 Pavakarys
 Ir vėl atėjo:
 Už namų kampo
 Leidžiasi saulė.
 Dangaus sklypelis
 Siūras; ir vėjas
 Dūmus nešioja —
 Mažas pasaulis ...

mokykloje, sporte, visose gyvenimo situacijose jis ras Dievą. Jeigu anas George Washingtono universiteto studentas būtų supratęs Dievo reikšmę savo gyvenime, tai paklaustas, kam mokosi, būtų atsakęs, kad esmėje jis mokosi tarnauti Dievui ir artimui. Jeigu Dievas būtų buvęs svarbiausia jo gyvenimo užduotis, ir jeigu jis būtų supratęs, kad Dievo meilė tegali pasireikšti meile žmogui, jam būtų parūpę širdingai susidomėti žmonijos likimu ir žmogaus gerove be savinaudos ir išskaičiavimo. Ta mintis būtų suteikusi jam jėgų ir motyvų, kodėl jis turi dėl svetimo žmogaus dirbti ir aukotis.

Valios galia

Pabrėžiant praktišką idealo vykdymą gyvenime, jokių būdu negalima atmesti teoretinį jo supratimą kaip nereikšmingą. Tikrumoje praktika yra neįmanoma be teorijos. Ir tai ne vien dėlto, kad teorija parodo kelią praktikai, bet ir dėl to, kad ji žmogaus valiai duoda naujų jėgų, kai ji pradeda pailsti sunkiame teorijos įgyvendinime. Valia yra įsakinėjimo galia. Nuo jos stiprumo priklauso ištvermė vykdant pasiry-

žmus. Tačiau nepamirškime, kad valia, nors ir turi gaią veikti prieš proto sprendimus, vis dėlto dažniau-
 sa yra linkusi sekti proto padiktuotas išvadas. Jeigu protas sako, kad šis dalykas yra racionalus, geras, tinkamas, valia tuo pačiu linksta į proto pusę ir vykdo jo nutarimus. Tikrai tas asmuo, kuris giliai yra įsitikinęs kokios tiesos reikalingumu, sugebės nugalėti visas kliūtis ir nepasisekimus, ir įvykdyti tai, ko jis nori.

Dievo meilėje valia yra lemiamas dalykas. Teologai sako, kad žmogaus išganymas tiesiogiai priklauso nuo valios. Jeigu žmogus myli Dievą ir artimą, bus išganytas; jeigu myli vien tik save be Dievo, jis bus pasmerktas. Tačiau tai nereiškia, kad protas čia nevaidina jokios rolės. Idealas tik tada patrauks ir bus efektyvus, kai bus aiškus, gerai suprastas, matomas. Niekas, turbūt, taip nepakerta ištvermės, kaip neapsprendimas ir ignorancija.

Iš čia aiški išvada: jei kam nesiseka praktiškai įvykdyti tai, ką jis teoretiškai išpažįsta, reiškia jis savo idealo gerai nepažįsta. Vienintelė išeitis yra giliau susipažinti su siekiamojo idealo turiniu, išstudi-

Zenonas Kolba — šv. Veronikos skara (Vitražas).

juoti jo prasmę, įsitikinti jo būtinumu, surasti priemones jį tinkamiausia įgyvendinti. Įsigijus gilų teoretinį įsitikinimą, nebus sunku ir aukštą idealą praktiškai įkūnyti.

Šitam įsitikinimui duoti gelmę ir plotį, reikia turėti minčių bei idėjų. Kur jų gauti? Patirtis yra pirmas šaltinis; atsitinka kas svarbaus, žiūrėk, žmogus jau svarsto, stengiasi suprasti naujo įvykio prasmę. Daug minčių galima semtis iš žmonių, kaip, pav., draugų, mokytojų ir išminčių. Bet bene pats geriausias idėjų šaltinis yra ne patirtis ir ne išminčiai, bet knygos. Knygose randamos mintys yra labiausiai subrandintos ir aiškiausiai išreikštos. Todėl, kas nori tapti pažangiu mintytoju, ar nori giliau koki nors dalyką suprasti, turi būti visų pirma nuoširdžiu knygos mylėtoju. Tiems, kurie yra pasiryžę eiti aukštojo idealo keliu, knygos, vedančios prie gilesnio žmogaus

ir Dievo pažinimo, yra būtinybė. Be jų yra sunku išlaikyti skaidrų proto žvilgsnį, kuris matytų kelią ir stiprintų valią sunkiame idealo siekime.

Kokias knygas skaityti? Kiekvienas turi skirtingą skonį ir todėl negalima duoti visiems bendro patarimo, tačiau vienas dalykas visiems galioja: švento Rašto skaitymas. Neturėtų būti nė vieno ateitininko, nesusipažinusio su šv. Rašto knygomis, ypačiai Evangelijomis. Pagilinti religinį tikėjimo pažinimą yra partartina skaityti raštus tokių žmonių, kaip Romano Guardini, Francois Mauriac, Giovanni Papini, Karl Adam. Šitokių autorių mintys atvers jaunuoliui naujus horizontus ir suteiks rimtą paskatinimą drąsiai žengti dvasinio tobulėjimo keliu. Nes juk kiekviena jauna dvasia nėra rami, ji vis siekia aukštesnių, nepasiekiamų erdvių, žmogiškojo idealo įkūnijimo, kuris yra Dievas.

J.K. Galinis

SKERSTUVĖS

KAZIUKAS, kilsterėjęs galvą, apsidairė aplink. Tačiau, apart tamsių kampuose išsirangiusių šešėlių, jis nieko daugiau neižvelgė. Truputį lyg ir neramu pasidarė. Tamsos jis nemėgo. Bet čia jis jautėsi saugus: kiekvienu momentu galėjo jis pasislėpti po kaldra. Tikriausiai panašiai būtų pasielgęs ir dabar, bet su pravertomis virtuvės durimis, kambarin užtelėjo pluoštas šviesos, o iš paskos virve rankoj nešinas įlingavo tėvelis. Kaziukas bemat atgijo, nes su tėveliu kambarys tapo erdvesnis ir jo kontūrai ryškesni.

— Gal palikt kitai dienai, nei šioks, nei toks darbas tokia ore...

Kaziukas sukluso. Kažkam buvo ruošiamasi, ir jis judriai sukrutėjo lovutėje, kad tik neliktų nė vienas žodis neišgirstas. Virtuvėje aiškiai girdėjosi mamos klumpių kaukšėjimas ir puodų lankų skambėjimas.

— Kaip jau bus, taip. Jei sykį nutarėme, tai ir užbaikime, ne erškėčiais lyja, o beto, ir paršiukas nešertas vakar nuo pietų.

Skerstuvės. Daugiau Kaziukui aiškinti neberekėjo. Didžiulė šiaudų krūva, iš kurios išsimuša gelsvi liežuviai ir lyg botagai mėtydamiesi į šonus kaitina skruostus, o apačioj spraksėdami svyla šeriai. Jis guviai striktelėjo iš lovutės ir tuoj atsidūrė prie tėvelio.

— Na, nebenuguli ir tu, jau pajutai, — šiurkštus delnas perbėgo jo skruostu. — Na, jei nemiegi, tai prie darbo. Nubėk pas dėdienę ir paprašyk, kad ateitų Jonis, tegu ir peilį pasiima, žinai tą didįjį, kur po balkio laiko.

Antrukt minėti Kaziukui nereikėjo. Nors ir tamsoka lauke, bet kai toks reikalas, tai nėra laiko galvoti nė apie vaiduoklius. O iki dėdienės tai tik išsitiesti: takučiu į pakalniukę, per Margių tiltuką, o ten ant

kalniuko, po didžiuliu topuliu prisišliejusi tūnojo dėdienės pirkia.

Grįžtant Kaziukas jautėsi tikras vyras: rankos kelnų kišenėse, galvą užvertęs, taip kaip Jonis.

— Tai ką su pūsle, Kaziuk, darysi?

— Ar su pūsle? — nustebo Kaziukas. Tikrai apie tai jis dar net nepagalvojo. Pernai su tėtuku jie būtų išpūtę didesnę už jo galvą ir porą sausų žirnių imetę po ryklėm, kur džiūvo beržinės pliauskos, pakabino, kad išsistovėtų, tik tas bjaurybė katinas, — vien tik skudurai liko. Bet jis jam už tai... Kaziukas piktai treptelėjo koja, ir jei Jonis nebūt prilaikęs, tikrai būtų išsitiesęs ant paledijusio grudo.

— Žinai, būtų galima padaryti bosą...

— Ar tą, kur groja?

— Taigi tą patį. Pūsle reikia gerai išpūsti, išdžiovinti, paskui paimti poros sieksnių ilgumo karklą, suilenkti taip kaip lanką ir prie galų ištempti kietai suvytą kanapinę virvutę. Tik reikia smičiaus... Pūsle pakiši po virvute ir groji sau, kaip Tverjonų Kastas per talką: zum-bu, zum-bu, zum-bu...

Kaziukas iš pasitenkinimo net sukikeno. Tas Jonis tai jau žino, jo taip lengvai nepaimsi. Jis padaro tabokines iš beržo rūplės, o iš įvairiauspalių šukų ir dantų šepetukų sumausto tokius plunksnakočius, kad miestelyje visi ponai didžiujasi gavę vieną nusipirkti.

Prie tvarto apie stalą jau stoviniavo Šlepas, Jocys, ir mama bėginėjo šen bei ten su kibirais ir puodynėm. Galop visi nutarė, jog Šlepas, kaip žemiausias iš visų, įlīs į tvartą užnerti ant kojos virvę, o tada visi sukibę pakels paršiuką ant stalo. Apsukęs keletą ratų pasieniiais, jau buvo Šlepas užsispietęs į kamputy ir kasi-nėdamas šonus, nērė ant kojos kilpą. Paršiukas, nežinodamas apie ką eina reikalas, draugiškai kriuknojo ir savo guviom akutēm stebėjosi iš už pravirų

durų sustojusių vyrų. Tačiau šlepiui tą rytą buvo lemta nesėkmė: kai jis pasilenkęs darbavosi apie paršiuką, vienu momentu tik kad nusičiaudęs pro ūsą, jog net ir atsitiesė, o paršiukas, niekad prie savo ausies tokio trenksmo negirdėjęs, netekęs nuovokos, niro tiesiai pro atviras duris į lauką. Visi stovėjo, lyg žado netekę, tik tėvelis dar mėgino jam griebti už paskutinės kojos, bet ir jis tiek tik pajuto, jog visu ilgumu išsitiesė šlapioj patvartėj. Jocys pilna burna nusikvatojo, o šlepas, nežinodamas ką daryt, iškišęs galvą iš tvarto ir, matydamas guviai dirvonu besinesantį paršiuką, iš nustebimo trynė rankas ir negalėjo pratarti nė žodžio. Pirmas sujudo tėvelis ir, pagriebęs kuolą, pasileido iš paskos:

— Užmušiu ru...

Sujudo ir kiti. Jocys pasileido slidinėdamas per dirvą iš dešinės, o Jonis su Kaziuku, patvoriu iš kairės, tik mama liko lyg įbesta stovėti prie tvarto.

— Tėvai, susimildamas, tik nesukvailiok... Mano paršiukas, — ji buvo bebėganti paskui tėvelį, bet matydama, kad tie jau netoli beržyno, sugrįžo atgal.

Vyrai slidinėdami, griuvinėdami jau buvo beap-supą beržyne niekadėji, tačiau tas, matydamas rūščius atslenkančiųjų žvilgsnius ir iškeltą tėvelio kuolą, šmukšt pro pat Jonio kojas ir susimiklinęs skersomis vėl išsitiesė namų link.

— Pa-si-traukit nuo du-rų, — rankas pridėjęs prie burnos sušuko Jocys prie tvarto stovinčiai su šlepiu mamai. — Ar daug klausosi, stovi, kaip žydai ant turgaus, — įraudęs sako jis Joniui.

Galop, prasiblaivė ir mama. Ji paėmė tuščią skardinį kibirą ir, skambindama lanku, šaukė:

— Čiū-ka, čiūka, čiū-ka... paršiuks... paršiuks...

Išgirdęs pažįstamą balsą ir nematydamas patvory nieko, apart mamos, peniukšlis nedrąsiai ėmė artintis prie tvarto. Gerokai ir praalkęs buvo, nes nuo vakar pietų nebuvo nieko turėjęs burnoje.

Psichologinis triukas baigėsi aiškiu pabėgėlio pralaimėjimu. Taip, kaip ir buvo pramatyta, jis tapo paguldytas ant stalo (ši scena Kaziukui nelabai buvo prie širdies, jis turėjo nosisukti ir pirštais užsikimšti ausis), o paskui apklotas storu minkštų, ruginių šiaudų sluogsniu.

Kai gaivi liepsnelė traškėdama ėmė kilti į viršų, vyrai lengviau atsiduso, ir Jonis su Jociu ėmė suktis rūkyti, šlepas papnojo pypkutę.

— Sakant, sakant, kas gi galėtų pamanyti, kad dėl vieno nusičiaudėjimo tiek sujudimo būtų, he, he, — pūsdamas dūmą pro ūsus sukikeno jis.

— Dar niekad gyvenime nebuvau taip supykęs, kaip ši rytą, — pritarė tėvelis.

— Tai, Kaziuk, ir būt tau buvę skerstuvės, — sako Jocys, plodamas jam per petį.

— Nei pūslės, nei boso, — pridūrė Jonis.

Tačiau Kaziukui viskas atrodė kuo puikiausia. Jo skruostai nuo ugnies įraudę kaista. Jis jautėsi laimingas, nes ir jo darbo dalis čia įdėta, ir už tai jis gaus ne tik pūslę bosui, bet bus taip pat pilnateisis dalyvis prie skerstuvų stalo.

M. DAGILĖLIS

GRYČIUTĖ

*Ei, gryčiute samanota,
Tu pakrypus glūdi!
Į berželį augalotą
Atsirėmus liūdi.*

*Kiek žmonių čia pragyveno,
Vilko jungą kietą,
Ir, sulaukę amžiaus seno,
Rado karste vietą.*

*Ei, gryčiute! Kiek čia vėjų,
Audrų tave laužė!
Kiek nuožmiųjų prispaudėjų
Šitas širdis gniaužė.*

*Tu, berželi svyruonėli,
Kurs stovi ant tako,
Matei jauną bernužėlį —
Kiek jam kęst čia teko.*

*Jis išvytas jau į tolį
Dėlto, jog mylėjo,
Jogei švietė tamsų brolių
Ir jam vargt padėjo.*

Pranešimu iš Lietuvos, ten miręs kun. MYKOLAS ŠEIZYS, žinomas literatūroje M. Dagilėlio slapyvardžiu. Buvo išleidęs du savo rinkinius: "Dainos ir sakmės" (1902) ir "Dainos dainelės" (1909). Bendradarbiavo Tėvynės Sarge, Žinyčioje, Draugijoje, Vienybėje ir kituose katalikiškuose laikraščiuose. Buvo gimęs 1874 m. spalio 2 Joniškėlio valsč. Jo ellėraščiai bei dainos, parašytos paprastais, liaudžiai suprantamais žodžiais ir vaizdais, guodė, stiprino lietuvius carinės priespaudos laikais ir žiebė širdyse laisvės viltis. Ellėraštis "Gryčiutė" paimtas iš "Draugijos", 1909 m., nr. 27. — Red.

*Ei, gryčiute samanota,
Tu pakrypus glūdi!
Į berželį augalotą
Atsirėmus liūdi!*

*Tave beržas apkabinęs
Laiko, gryčiutėle!
Kas tave glaus prie krūtinės,
Mano tėviškėle!*

PARAZITAI, NUODAI, LAVONAI...

STUDENTŲ ATEITININKŲ SĄJUNGOS RELIGINĖS PROGRAMOS
STUDIJINĖS MINTYS.

VIENOKIU ar kitokiu būdu kiekvienas žmogus visuomenėje reiškiasi. Jis negalėtų išsiskleisti gimstant atsinešų savo dvasinio gyvenimo pradų, jei neturėtų galimybių reikštis bendruomenės gyvenime. Visuomenininkai gimėme, visuomenininkai ir mirsime. Tikrai vieni esame geri, kiti blogi, o tretį vidutiniški visuomenininkai.

Kūrėjo planuose pasaulio sąrangai yra skirtas prasmingas vaidmuo ir parazitams, ir nuodams, ir lavonams. Bet atrodo kažkas ne normalu, kai žmogus pasišauna gyventi parazitini, nuodini ar lavonini gyvenimą. Šiuo atveju imu žmogų, kaip pačią jo esmę bendruomeninę būtybę. Iš tos bendruomenės taško žiūrint, randame parazitinio, nuodinio ir lavoninio pobūdžio žmonių.

*

BENDRUOMENĖS gyvenime parazitinio tipo žmonės naudojami visais jos sukurtais ir kuriamais medžiaginiiais ir dvasiniais lobiais, jos teikiama apsauga, parama ir globa, bet patys jai tiek teduoda, kiek prievarta iš jų išreikalaujama.

To tipo žmonių sutinkame visose gyvenimo srityse: ir šeimose, ir mokyklose, ir darbe, ir organizacijose, ir politinėse partijose, ir valdžios sluoksniuose. Šitie tipai pasižymi bendru bruožu: jie tik čiulpia kitų syvus, o neretai ir ašaras ir kraują. Mat, parazitais yra beširdis. Jis — aukščiausio laipsnio egoistas. Iš jų lengviausiai išsivysto kraugeriai ir diktatoriai. Šitai klasei būdinga yra iš kitų daug reikalauti, niekad nesitenkinti kitų nuveikiamais darbais ir nieko kitiems neduoti. Parazitiniai visuomenininkai yra amžini murmekliai. Kitiems patalkininkauti, pasiaukoti kitų labui — tai ne jų darbas. Iš to parazitinio elemento kyla daugiausiai pataikūnų, prisimetėlių ir persimetėlių,

nes jie visada šliejasi ten, kur suuodžia sau daugiausiai naudos. Tai žmonės be charakterio. Visada jie vadovaujasi vienu dėsniu ir viskam taiko tą patį mastą: "kas man iš to?"

Vargiai yra kur žmogus be parazitinių polinkių. Todėl žmogaus auklėjimo programa turi aptvarkyti ir tuos bendruomenės gyvenimui žalingus parazitinius polinkius. Jei tai būtų atliekama jau šeimose, jei vaikai iš mažens regėtų nuoširdų tėvo ir motinos aukojimąsi viens kito labui, tada ir platesnės bendruomenės gyvenime mažiau beliktų parazitinio tipo visuomenininkų.

"Visa Kristuje atnaujinti" užsimojusiai Sąjungai negali tai nerūpėti. Jai tenka išamontinti savo narius, kad nėra žmogaus, kurs nebūtų ko nors gavęs iš bendruomenės ir todėl kiekvienas turi jai duoti. To reikalauja elementariškiausias teisingumas. Mūsų draugovių veikla, įvairios stovyklos, susibūrimai ir programos turi sudaryti sąlygas kiekvienam nariui prisidėti ir padirbėti kitų labui. Ateitininkui turėtų būti koku, negarbinga ir nepakenčiama pasitenkinti visuomenėje, kad ir tik savo draugovėje, parazito vaidmeniu. Ar galime pasididžiuoti neturį savo eilėse tokio elemento?

*

NUODAI, jei ir neužmuša, tai nors susirgdina sveiką organizmą. Nuodais "pavaišintas" organizmas tol serga ir blogai jaučiasi, kol iš jo nepašalinama nuodingoji medžiaga. Bendruomenės organizmo nuodais tenka laikyti tuos asmenis, kurių veikla, skleidžiamos idėjos kenkia visuomenės laimei ir labui. Aukščiausią gi laimę ir visuomenės gerį sudaro ne medžiaginiai lobiai, o dvasinės, moralinės bei religinės vertybės. Todėl visa, kas tik kėsina į bendruomenės gyvybines ir dvasines vertybes, yra

nuodai, o tų nuodų skleidėjai yra "nuodiniai" žmonės.

Kiek nuodų turi nūdienis pasaulis, nes jau pusę šimto metų neišvengia iš krizės taško! Kiek yra žmonių nuodams skleisti ir koks trūkumas antidotų, kad net krikščioniškoji bendruomenė yra tampoma žiaurių konvulsijų! Norom nenorom nuodinių kategorijai tenka priskirti tautų gyvybingumo ir vaisingumo žlugdytojus, prieauglio mažinimo propaguotojus. Nuodiniais laikytini visi darnos, susiklausymo ir vienybės ardytojai, rieteny, vienu kitais nepasitikėjimo sėjėjai, neapykantos kurstytojai, grynai negatyvūs kritikai, kurie visur, ir visada tik neigiamybių jieško, vis tik įtarinėjimus kelia. Nuodiniais laikytini tiek įgimtosios, tiek krikščioniškosios dorovės ardytojai, padarumo, kuklumo niekintojai, šeimos ryšių, ištikimybės ir pagarbos autoritetui silpnintojai ir bedievybės skleidėjai.

Ar galim mes, lietuviai, pasididžiuoti esą laisvi nuo to nuodinio elemento? Ar esame tikri, kad katalikų eilėse nėra nuodinio pobūdžio "visuomenininkų"? Norint būti tikrai nuoširdžiu, reiktų nekartą ir pačiam save ištirti, paklausti patį save tą stačiai žiaurų klausimą, ar aš nesu, kokiu nors požiūriu, nuodas mano bendruomenės gyvenime (šeimoje, organizacijoje, parapijoje, dirbtuvėje, lietuviškoje bendruomenėje)? Ateitininkas turėtų būti savo aplinkai antidotas, t.y., toks visuomenininkas, kuris laiku pastebi nuodingas įtakas ir sugeba padaryt jas nekenksmingas.

*

LAVONINIAI žmonės. Lavonas yra gyvybės netekęs kūnas. Jis niekam nebejautrus. Jis turi akis ir nebemato; turi ausis ir nebegirdi; turi širdį, o nebemyli ir ne-

beapkenčia. Lavonas — be jokių polėkių, be jokių užsimojimų, be idealų. Jis tik drybsoti gali ir skleisti aitrų kvapą. Jei neišbalzamuosi, ar laiku žemėn neįkiši, baisu bus prie jo prieiti. Tiesa, lavonas gal ne toks kenksmingas kaip nuodai, kadangi, savaime, jis nėra agresyvus. Tik laikykis deramos distancijos ir nejudi jo dvoko. Bet visvien jis yra negerovė. Lavone veisiasi kartais labai pavojingos bakterijos!

Kam neteko susidurti su gyvais lavonais? Rodos, atviros ir giedrios jų akys, o vistiek nebemato nieko gero nei žemėje, nei danguje, nei Dievo kūryboje, nei Jo nustatytoje tvarkoje. Turi ausis, bet jos nepagauna nei verkiančių raudojimo, nei ligonių dūsavimų, nė kankinamųjų riksmo, nei švelnių meilės žodžių, nei paties Dievo grasinimų ar viliojimų. Ir širdys dar plaka! Bet jose aidi klaiki tuštuma. Kokia tokių žmonių reiksmė visuomenei? Ar ne tokia pat, kaip lavonų lavoninei? Kad jie nors nesiveltų gyviesiems po kojom, kad jie nors netrukdytų dirbantiems dirbti! Lavonai, tai sunkusis visuomenės balastas, tai tingioji, nejudrioji masė, kurioje veisiasi puvėsiai, ir rūgsta sunkiai sukontroliuojami rūgėsiai. Šito lavoninio tipo žmonių ypač gausu smuklėse, miestų padugnių lindynėse, tam tikros rūšies valstybinėse ir visuomeninėse įstaigose, bet atsiranda vienas kitas ir gana padoriose šeimose bei sambūriuose.

Kai prieš 50 su kaupu metų Lietuva buvo išnaudojama svetimų parazitų, kai ji buvo nuodijama krikščioniškai minčiai ir net žmogiškai prigimčiai žalingų filosofijų, kai dauguma net geros valios žmonių tik dribsojo, kaip lavonai, nesumodami nei kas, nei kaip veikti, tada gimė ateitininkų sąjūdis. Jį pagimdė jaunos širdys, pajutusias savo atsakomybę Dievui ir tautai. Jį pagimdė jauni žmonės, kuriems buvo šlykštu gyventi parazitini, nuodini ar lavonini gyvenimą. Parazitizmo, nuodų ir lavonų netrūksta nė šiandien. Jei ateitininkai šiandien nebejustų visuomeninės pareigos būti "pasaulio druska, pasaulio šviesa", tai jie taptų "pabaltintais grabais". Vieną iš dviejų mes turime daryti: arba mes skleidžiame gėrį, tiesą, šviesą ir gyvenimą, arba mes esame parazitai, nuodai ar lavonai. Pasirinkimas mūsų pačių rankose!

ŠEŠTASIS BARBOROS VYRAS

ALFA SUŠINSKAS

Turtai padeda tik charakterio žmogui, kuris išmano, kaip jais naudotis. Turtai yra pražūtingi žmogui be kilnių idealų: jie dvasiškai sužlugdo jį ir nužmogina. Ypač paveldėti ir be jokio vargo, be darbo, be jokių pastangų lengvai įgyti turtai dažniausiai būna visokio nuslydimo ir paklydimo kelias tokiam, kuris nė kiek nesirūpina savo sielos išganymu, nepaiso dvasinio gyvenimo, kuriam Dievas, tėvynė, kultūra ir žmoniškumas tėra nereikšmingi žodžiai.

Prieš kiek laiko amerikinė spauda gana pašaipiai (taip ir reikia!) aprašė šeštąsias tokios Barboros Hutton vedybas. Ji, sulaukusi 21 amžiaus metų, pasidarė įstatyminė didžiosios Woolworth prekybos tinklo paveldėtoja, kuriai atiteko per 40 milijonų dolerių vertės turtas.

Iš šio milžiniško turto nepadorėjo ji kiek nors skirti mokslui, auklėjimui ar labdarybei. Kodėl gi tokiems tikslams ji eikvos pinigus: verčiau ji savo milijonais gaudys vyrus, jais mainikaus ir gers gyvenimo drumzlių taurę iki dugno. O silpnavalių, be charakterio vyrų, kilnių idealų neturinčių dykaduonių, juk atsirastų, jei ji žers po jų kojomis brangias dovanas, be vargo paveldėtų milijonų meškere juos nešvariam gyvenimo vandenyje užkabindama.

Ir prisizvejo ji tų vyrų. Visokių! Tačiau jie greitai nusibosdavo jai. Tų vyrų kaitaliojimo apyskaita atrodo šitaip: princas Aleksis Mdivani teišsilaikė jos malonėje 2 metus, grafas Haugwitz Reventlow — 6 metus, Cary Grant — 3 metus, princas Igor Troubetskoy — 4 metus ir Porfirio Rubirosa — tik 73 dieneles... 1955 metais Vokietijos baronas Gottfried von Cram, jau kartą vedęs ir persiskyręs, patapo šeštuoju Barboros Hutton vyru...

Bemainikaudama vyrais, ji atsižadėjo Jungtinių Amerikos Valstijų pilietybės. Iš tikrųjų, argi čia ne savotiškas išprotėjimas: ji, milijonierė, dėl savo moralinio palai-

dumo atsižada laisvės šalies pilietybės, kurią gauti trokšta ir kurios įvairiais būdais siekia milijonai išvietintų žmonių, norėdami gyventi laisvą gyvenimą, kuris yra iš jų atimtas gimtuosiuose kraštuose...

Barbora Hutton jau prašvilpė gerą savo didžiulių turtų dalį, milijonus dolerių sukišdama savo buvusiems vyrams, kada ji dar žvejojo juos ir kada su jais dar gyveno.

Ar Barboros vyrų gausybė rodo jos didžią meilę, degančią moteriškoje širdyje? O ne! Ta jos šešių vyrų kolekcija terodo jos iškrypusią širdį ir tuščią, beprasmę, jokių kilnių idealų neturintį, moraliai supuvusį jos gyvenimą.

Jos šeštųjų vedybų proga reporteris ją paklausė, kaip ji jaučiasi.

— Aš esu labai laiminga! — ji atsakė.

Aišku, šitaip ji atsakydavo kiekvieną kartą ir po ankstyvesniųjų penkerių vedybų. Tačiau jos vedybinio gyvenimo laimė ilgai netrukdavo... Ir kaip gi ji truks, jei jai ne moterystės šventumas rūpi, bet siautėjimas, bejieškant vis naujų išpūdžių ir vien savo egoistiniams pomėgiams tepataikaujant. Beribis moters egoizmas sugriauna kiekvienos moterystės laimę ir pačią moterystę dažniausiai suardo.

Ir milijonai dolerių nepadeda žmogui gyventi tikros laimės gyvenimu, jei žmogaus širdis yra moraliai sugedusi, jei jis savo gyvenimo neveda kilnių idealų, savitvartos ir pasiaukojimo keliu.

Ką tokios Barboros duoda kultūrai, civilizacijai, iš viso, gyvenimui? Kiek jos prisideda savo didžiaisiais turtais kitų žmonių gyvenimo naštai palengvinti, jų gerovei padidinti? Nieko: jos tik griaua gyvenimą ir apsunkina kitų žmonių laimės siekimą!

Tokių Barborų yra ne vien tarp moterų, bet ir tarp vyrų, tik vyriškais vardais besivadinančių.

Jos ir jie — šlykštūs visuomenės parazitai.

Per savo amžių daugel kame būdamas, atvejų atvejais regėjau vaikų, ar tai tėvų ar vyresnybės neklausančių, bet niekuomet to nemaitydavau, kad jiems tas neklausymas į gerą išietų.

Vysk. M. Valančius

Telesforo Valiaus iliustracija

PASKUTINIS ŽIEDAS

Girdžiu, kaip šalnų klaidos
 Šiandakt alėjoms trankos.
 Jos žiedus iki ryto
 Visus, visus surankios.

Suraskit, šalnų, žiedą
 Ne man galbūt žadėtą.
 Aš taip bijau — skubėkit,
 Neleiskit nužydėti.

Suraskite žiedelį
 Dar vėjų nebučiuotą,
 Rudens ugningų pirštų
 Dailiausiai paauksuotą.

Nuskinkite man žiedą
 Iš gelstančios alėjos,
 Apie kurį man vėjas
 Šį vakarą kalbėjo.

Šie eilėraščiai Ateičiai prisiųsti iš Lietuvos. Jie visi rašyti praeitą rudenį. Autorius — jauna sesė lietuvaitė.

☆

LYG NAKTIS apsiniaukei, gyvenime.
 Prieš akis tik klaiki tuštuma...
 Ir tėvynė mana vingy Nemuno
 Man atrodo tokia tolima...

Neprabyla į mane nei jūra,
 O ir kopos sustingę, nebylios.
 Dienos praslenka rūškanos, niūrios,
 Nusinešdamos laimės idiliją.

Na ir kogi naktim apsiniaukei, gyvenime?
 Ko aplinkui slogi vienuma?
 Ir, tėvyne, melsvam vingy Nemuno,
 Ko tapai taip šaltai tolima?..

☆

SU KANČIA prasivėrusios lūpos —
 Ką tau linksmo pratarti jos gali? —
 Kad žieduos nenuilstamai supas
 Auksasparniai, laimingi drugeliai?

Ką tau linksmo galiu padainuoti? —
 Kad širdis nuo kančios balsu šaukia?
 Kad beprasemiai tikėjau, svajojau,
 Bet dienos giedresnės nesulaukiu?

Vien tik skausmas dalios aplink supas.
 Auksasparnių drugių nematyti...
 Ką tau gali pratarti tos lūpos?
 Ką begali tau jos pasakyti?

PIRMASIS SONETAS

Aš pirmą sonetą nupint sudūmojau,
 Tebus iš pageltusių lapų jisai...
 Pasaulin ruduo viesulais atplasnajo,
 Ir dienos nuliūdo visai.

Į širdį ruduo įsiveržęs pravirko,
 Aplinkui kančia ir rūkai...
 Sutrupintos laimės man nieks nesurinko
 Ir viskas nuskriejo juokais.

Tik aš nusijuokt dar niekaip nepajėgiu
 Nors linksma atrodo aplink.
 Tai kas, kad ruduo savo gelsvą sėmėgą

Ant saulės jau ruošias užvilkt.
 Bet aš tik iš lapų sonetą nupinsiu
 Ir rudenį gelsvą švelniai apkabinsiu...

Paskutiniuoju sniegu
besidžiaugiant.

Nuotr. V. Valaičio

MOKYKLINĖS KALBOS REIKALU

KĘSTUTIS KUDŽMA

JAUNOJI studentija ir moksleivija neišvengiamai išeivijoje susiduria su problemomis, liečiančiomis lietuviškumo sritį. Lietuvos reikalai dažnai nevisai stipriai suprantami, o jos sentimentas, liečias jautrią širdį, dažnai sušala, iškėlus koją iš namų į mokyklos aplinką. Sutinkamoji realybė stveria jo mintį ir suka savuose verpetuose. Jis jaučia norą būti panašiu į savo draugus mokyklos suole, su jais sutapti. Jis purtos svetimybės jausmo, siekia bendrumos. Draugų pašaipą užsieniečiams, o ypač taikoma jam, tai bene didžiausias jautrios sielos pažeidimas.

Kuri kalba naudingesnė?

Kalbos sritis yra viena iš problemų. Viena kalba reikalinga namuose, kita vartojama mokykloje ir platesnėje aplinkoje. Pastaroji jaunuoliui dažnai turi daugiau svorio. Ji būtina mokykloje, ji reikalinga santykiuose su draugais. Be jos ir daugumos pramogų tektų atsisakyti. Lietuvių kalba tokio svorio mažiau tautiniai susipratusiai jaunuoliui neturi. Jei ne jos vartojimas šeimoje, bent nedažnam susibūrimo ar spaudoje

(kuri paprastai jam nėra taip patraukli, kaip paveikluota svetimoji), iš tėvų paveldėtoji kalba iš viso prarastų savo dabartinio naudingumo pagrindą. Be tokio pagrindo ypač amerikinėje naudingumo atmosferoje augantis jaunuolis nesiryžtų pats savu noru ton kalbon gilintis bei ją praktikuoti. Panašių pavyzdžių duoda ankstesniųjų išeivių šeimos JAV-se. Panašių reiškinų matyti ir naujakurių eilėse.

Dažna proga teisingai akcentuojama savos kalbos svarba. Tautiniai subrendę žmogus tuo faktu visai ir neabejoja. Bet negalima taip pat ignoruoti ir kitos lietuvių išeivio lemties pusės. Noroms nenoroms jis kartu yra gyventojas tos šalies, kuri stato savus reikalavimus, savas sąlygas. Kaip lietuvių kalba būtina išeivio tautinei gyvybei, taip svečioje aplinkoje to krašto kalbos pažinimas reikalingas gyvenimo darnumui sukurti. Šis reikalas dažnai yra nuvertinamas.

Tvirtinimas, jog, jei aš save laikau lietuviu, tai man tik lietuviškieji reikalai turi rūpėti, yra aklas patriotizmas. Individas turi atsizvelgti į visus jį liečiančius reikalus, — neaktualius atmesdamas, svarbiuosius apspręsdamas. Gyvenamojo krašto ir jo kal-

ADA KARVELYTĖ

ŠV. TERESĖLĖ

Aš žvelgiu ir akių atitraukt negaliu,
Tu šypsais man nežemiško žiedo šypsniu...
Iš rėmelių juodų, taip šaltų, nebylių,
Kai kalbi į mane aš girdžiu.

O šventa, o kvapioji Gėlele dausų,
Tu žinai, kokią gėlę krūtinėj turiu...
Neapleisk, nepalik, išklaudyki, meldžiu,
Tu šviesiausia žvaigždė iš visų.

Kristaus kančių aš rankose Tavo regiu
Štai, glaudi prie širdies ją tarp rožių rausvų...
Ir graudu man, graudu, ak, kodėl negaliu
Taip mylėt savo Kristaus, kaip tu...

bos pažinimas, tas žinias tinkamai pavartojant, turi neabejotiną reikšmę ne tik paties individo darnumui, bet ir lietuviškiesiems reikalams bendrai.

Tiesa, siuvelykloj segtukus prisiuvinėjant ar kokioj gamykloj maišus kilnojanč, didesnio anglų kalbos nusiimanymo nereikia. Tačiau kuris iš jaunuolių galvoja apie panašaus pobūdžio gyvenimą? Visi nori pakilti aukščiau. Gi be pakankamo kalbos mokėjimo visos reikalingiausios informacijos pasiliktu vadovėliuose.

Svetimos kalbos draudimas

Savaime aišku, kad negalima leisti savąją kalbą pamiršti ar paversti ją žargonu, tačiau namuose ir bendrai lietuviškoj aplinkoj kraštutiniai beatodairiškas svetimos kalbos vartojimo uždraudimas yra ne tik nebūtinai, bet ir kenksmingas. Jis nebūtinai todėl, kad yra tinkamesnių priemonių savos kalbos pamiliui ir vartojimui puoselėti ir mokyklinės kalbos svariui atsverti. Neapgalvoto draudimo žala gali pasireikšti keliais atžvilgiais. Jaunuolis, ypač vaiko amžiaus, pajunta, jog tos dvi kalbos yra viena kitai priešingos. Jei aplinkos įtaka bandoma jame atsverti ne teigiama tautine mintimi, o tik griežtu svetimos kalbos uždraudimu, vidujinė kova gali jį palenkti net negeistinėm kryptin ir sukelti kartumą tėvams ir tautiniams reikalams. Beatodairis draudimas gali taip pat apriboti pajėgumą abiejose kalbose. Viena kalba tuo atveju liks tik savitu kitos papildymu, neapimančiu visų gyvenimo sričių.

Toks kalbos padalinimas neigiamai pasireiškia jau ir mokyklos suole. Vadovėliai savo ribose nepajėgia apimti visų gyvenimo sričių. Mokiniui būtinai reikia paramos ir iš namų pusės. Jos stoka lėtina žinių aruodo pildymą. Kai kalbos žinynas nėra pakankamai lygy, mokinyi pradeda atsilikti, nors jo protinis pajėgumas būtų ir gana aukštas.

Žmogaus protinis pajėgumas dabar dažnai ir plačiai matuojamas tam tikrais testais, nustatant sugebėjimo ir profesines žmogaus galias. Testų pasekmės priklauso ne vien tik nuo individo protinio sugebėjimo, bet ir nuo pajėgumo kalboje, kultūrinių pagrindų skirtingumo ir kt. Bendresnieji testai paprastai apima daugelį sričių, tačiau jau ir vienoj kurioj srity kalbos ribotumas atsiliepia į testo rezultatus ir tuo pačiu į protinio pajėgumo įvertinimą. Tad daugiausia nukentia tie, kurie tik pusėtinai kalboje nusivokia.

Tyrimai rodo, kad aukštesnius rezultatus duoda testai daromi ta kalba, kuri vartojama ir namuose ir mokykloje, negu ta, kuria kalbama tik arba mokykloje, arba namų aplinkoje. Kai kalbos padalinamos sritimis, atsiranda pavojus nė vienos kalbos pagrindiniam neišmokti, nors ir tvirtintume, jog mokame abi kalbas.

Gilesnis lietuvių ir svetimųjų kalbų pažinimas

Po tokių teigimų skaitytojas gali susidaryti išvadą, jog patiektosios mintys yra daugiau skirtos svetimos kalbos propagavimui, savąją patydomis nuvertinant. Tiesa, čia buvo pabrėžta mokyklinės kalbos pažinimo svarba, ar tai ji būtų anglų, vokiečių, ispanų ar kita kuri kalba. Gilesnis kalbos pažinimas visada bus pagrindas, be kurio nebūtų galima siekti aukščiau mokslo srityse, savoj profesijoj ar bendrai nelietuviškoje visuomenėje.

Tačiau jokių būdų negalima savosios kalbos palikti nuošalyje. Lietuviškuose reikaluose ji nepaminomai būtina, nes su ja surišti mūsų tautinės gyvybės pagrindai. Kaip mokyklinė kalba reikalinga studijinei pažangai, taip savasis žodis yra reikalingas tautiniam jaunuolio brendimui, santykiavimui savoj šeimoj ir bendruomenėj ir pajutimui savo tautos pulso.

J. GERDVILIENĖ

SESEI

*MENU. Buvai visai mažytė:
Plaukai gelsvi ir paraityti,
Akutės melsvos, it žiedai linų,
Veiduos rausvumas dobilų.*

*Basa bėgiojai tu po pievą,
Džiaugeis žiedais, šalta rasa.
Medum tekėjo vaiko dienos
Ir rodės — bus taip visada.*

*Bet metai biro, kaip šermukšnių uogos,
Vaikystė liko už kalnų.
Užgėso džiaugsmas. Tik svajonės nuogos
Tave lydėjo tuo keliu.*

*Iš ten rašai, kad tau nuobodu:
Nėr tėviškėlės, vyšnių sodo.
Jaunystė vysta, kaip gėlė laukų,
Ir sieloje taip vienišai klaiku.*

Studijų suole menkas mokyklinės kalbos pažinimas apsunkina mokslinį pažangumą, o savos kalbos nepakankamas išvystymas slopina tautinius interesus ir asmens lietuviškąją sąmonę.

Kalbos dvilypumas, dabarties sąlygų diktuojamas, neturi būti suprastas beatodairišku abiejų kalbų ar neretai nugirstamo žargono vartojimu. Neleistina nei savos kalbos keisti kita, nei jos pažeisti. Jei mokytojas ar krautuviniškas supranta tik angliškai ar vokiškai, su juo kitaip nekalbėsi. Tačiau tarp namiškių bei lietuviškoj bendruomenėj reikia kalbėtis lietuviškai.

Iš kitos pusės verta pagalvoti apie mokyklinės kalbos išsileidimą šeimon. Šiuo atžvilgiu būtina tuoj pat pastebėti, jog ta kalba turi ir pasilikti svetimoji kalba, vartotina tik greta savo pirminės kalbos platesnio išmokymo tikslais. Reikalinga pajusti skirtumą tarp kalbos vartojimo į ją gilinantis ir kalbos vartojimo kaip bendravimo priemonės. Namų aplinką vykusiai pavertus tokia savotiška kalbų mokykla, abi kalbos darytų pažangos ir vystytųsi lygiagrečiai. Sąvokas, išsireiškimus ir kt. būtų galima palyginti abiejose kalbose. Tas būtų pravartu ir lietuvių kalbai, duodant progos lietuviškąjį žodyną praplėsti mokyklos suole ar kitur sutiktomis sąvokomis. O pasitaikantį žargoną tuo būdu būtų lengviau įmanoma pakeisti priimtinais išsireiškimais.

Išgytas vidujinis nusistatymas yra geriausia apsauga prieš aplinkos įtakas. Ne kokia išorinė prievarta, bet tautinė sąmonė įžiebta savos kalbos vertinimą.

Kalba—tautiškumo šarvai

Nėra abejones, jog svetima aplinka ir jos kalba jaunuoli dažnai patraukia savo nepamainomumu. Ši įtaka turi būti tinkamai suprasta ir atsverta lietuviškajame lauke. Reikia parodyti, kad ir lietuvių kalba yra nepamainoma, patraukli ir būtina. Šiam tikslui reikia pajungti savo tautos patrauklius istorijos bruožus, atverti pasakų, padavimų bei dainų kultūrinius lobynus. Kaip jie žavėjo jaunimą Lietuvoj! Nepamainomas šiai atsvarai ir lietuviškas organizacinis gyvenimas su savo veikla ir pramogomis. Taip apsišarvavusiam jaunuoliui svetima įtaka darys mažiau pavojų.

Geras gyvenamojo krašto kalbos mokėjimas turės tiesioginės teigiamos įtakos ir Lietuvos reikalams. Tautiškai susipratusi moksleivija ir studentija tėvynės reikalų iš savo planų neišjungia. Savanoriškai vesdami dvilypį gyvenimą, jie mato tam konkrečius tikslus: ruošiasi būti savos srities žinovais šiose laikinose išėjimo sąlygose, kartu kraudami lobyną ateities Lietuvai.

Straipsnis—diskusinis. Autorius ir redakcija džiaugtųsi, jei daugiau kas pasisakytų šiais klausimais. Red.

Mes davėm jau daugiau, negu mūsų laisvė galėtų kainuoti. Mums paliko kova ne tik dėl tėvynės egzistencijos, bet ir už tai, kad kur nors pasaulyje liktų laisvas ir gyvas žmogus.

Lietuvos partizanai

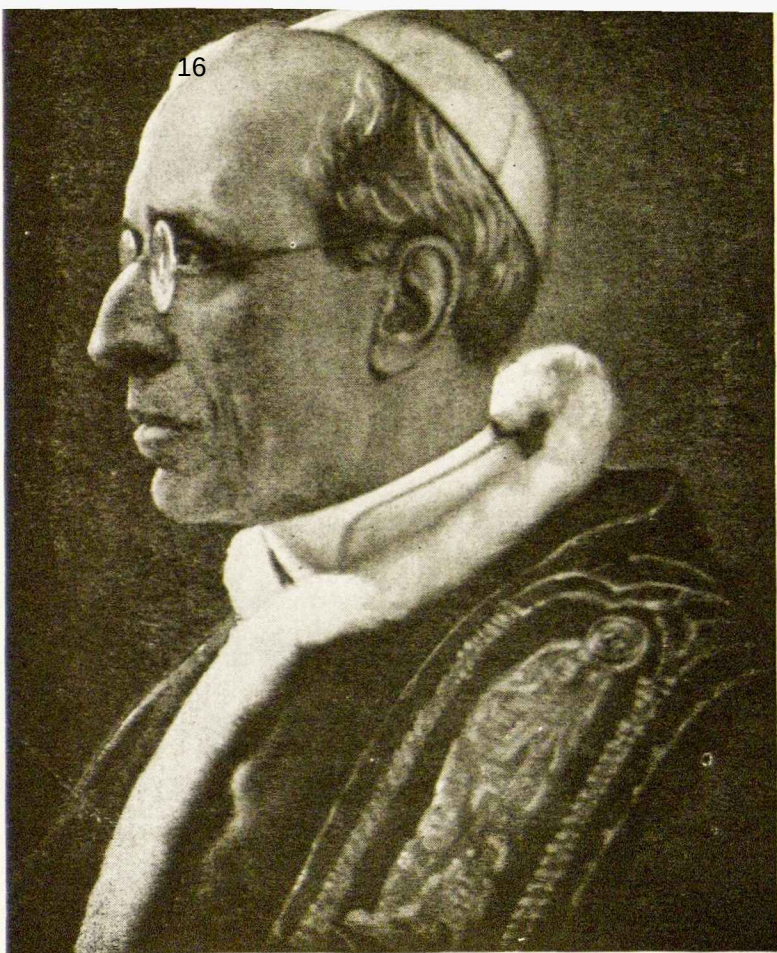
Išsklaidyti po visą pasaulį, lietuviai dabar susipažįsta su visokių tautų žmonėmis. Ir pradeda išmanyti, kad nepriderėjo lietuviams save laikyti menkesniais žmonėmis už galingų tautų žmones. Prigimtos gerosios lietuvių ypatybės žmoniškumo atžvilgiu dažnai pralenkia kitų savumus. Iš to iškyla labai svarbus uždavinys, būtent, pavyzdinčiai apsireikšti visu savo elgesiu, savo gyvenimu.

Vydūnas

Viskas čia, žemėje, tik sapnas, o tikrovė — ne čia. Amžinojo užmigimo valanda — tai pabudimo valanda.

Šatrijos Ragana

BŪSIMASIS POPIEŽIUS PAS KAIZERĮ VILHELMA II

J. GULBINAS

Į SENOS pilies kiemą įvažiavo dailus automobilis. Pilis statyta viduramžiais, bet ji ir dabar tebėra Kreuznacho, Vokietijos Reino srities miesto, garbė ir pasididžiavimas. Iš automobilio išlipo aukštos, lieknos figūros arkiv. Eugenio Pacelli ir, lydimas karinės sargybos, akmenimis grįstu koridorium nužingsniavo į salę, kur dabar stovėjo tik rašomasis stalas, o ant jo — karo lauko telefonas, ištiesti žemėlapiai ir kitoki brėžiniai.

Prie rašomojo stalo, kitoje pusėje, išdidžiai stovėjo kaizeris Vilhelmas II, kairia ranka pasirėmęs ant kardo, o geležinis kryžius mirgėjo gausybėje garbės ženklų, sveriančių jo krūtinę.

Kaizeris šaltai pasisveikino su garbingu svečiu ir pradėjo kalbėti laužyta prancūzų kalba, įpindamas daugybę ir vokiškų žodžių.

— Jūsų šviesybe, štai popiežiaus Benedikto XV planas, kaip teisingai ir garbingai užbaigti karo veiksmus, kurie nė vienai kariaujančiai šaliai neatneša jokios naudos, o tik skandina žmones varge, žudynėse ašarose, — ramiu tonu ir įtikinančiai kalbėjo arkivyskupas kaizeriui.

— Tokį taikos planą tegalėjo tik Vokietijos priešai sukurti. Mūsų istorija ir garbingas būdas neleidžia jo priimti, — dėstė kaizeris, kurio kalbą nutraukė kvietimas pietų, paruoštų diplomatiniam svečiui pagerbti.

Prie pietų stalo sėdėjo dar Prūsijos princas Henrikas ir kancleris Von Bethman-Hollweg. Pietų metu arkivyskupas maloniai paprašė kaizerį nebevežti belgų Vokietijon vergų darbams. Kaizeris tai pažadėjo. Pietūs baigėsi, svečiai išsiskirstė į savo šalis. Tai buvo 1917 m. birželio 29 d., kai pirmojo pasaulinio karo šūviai tebeaidėjo rytų ir vakarų frontuose.

Arkiv. Eugenio Pacelli, Benedikto XV nuncijus Bavarijai, paliko šaltus Kreuznacho pilies mūrus ir dar šaltesnį kaizerio Vilhelmo II veidą. Sunkios ir niūrios mintys slėgė jo širdį, grįžtant Miuncheną į nunciatūros būstinę, iš kur jis vėl važinės po Vokietijos kraštą, lankys belaisvių stovyklas, neturtingas šeimas, dalins Vatikano atsiųstąją pašalpą nuo karo nukentėjusioms aukoms.

1918 m. lapkričio mėn. kaizeris Vilhelmas II su savo artimaisiais ir patarėjais išbėgo Olandijon. Vokietija nugalėta, kareiviai grįžta namo. Jie išvargę, purvini žingsniuoja pasiramsčiuodami išsaugotu šautuvu, tikruoju draugu nelaimėse ir mirtyje. Kareiviai įnirše ir piktai, juk jie nebuvo sumušti karo lauke, o tik išduoti namuose savos valdžios.

Karo nualintas kraštas, gyventojų ir karių nusivylimas išsibūuoja į revoliucinį šėlsmą. Raudonos bolševikų vėliavos jau kaba miestų rotušėse Hamburge ir Kielyje, kur

antrojo pasaulinio karo audros vėliau atboks čia ir daugelį lietuvių. Po 6 savaitių riausių komunistai suima Bavarijos vyriausybę, o Bavariją paskelbia savarankiška komunistine sritimi.

Diplomatai ir jų šeimos paskubomis pakuojasi ir bėga. Tik popiežiaus nuncijus Pacelli stovi ramus, nesiblaško ir pasilieka savo poste. Jis turi pasilikti ten, kur nelaimingųjų šauksmai, ašaros ir skurdas. Jis nunciatūros automobiliumi, o dažniausiai ir pėsčias, lanko tolimiausius Miuncheno kvartalus, dalina dovanas ir pašalpą karo belaisviams, visus kalbina ir ramina jiems suprantamomis kalbomis.

Grįžta kartą iš tokios kelionės nuncijus į savo būstinę ir mato — nunciatūros langai išdaudyti, priekinės durys užbarikaduotos. Viduje maišėsi būriai ginkluotų vyrų.

— Išeik iš čia, tu mums nereikalingas, — šaukė vyrai iš minios.

Į raštinės kambarį įėjo liekna, aukšta nuncijaus figūra. Visi lyg apstulbo, jis gį ramiu balsu pratarė:

— Šitie namai priklauso ne Bavarijos vyriausybei, bet Apaštaly Sostui. Tarptautiniai įstatymai juos saugo ir nevalia čia netvarkos daryti.

— Mes nežinom ir nieko nenorim žinoti apie tavo apaštaly sostą... Greičiau parodyk, kur laikai slapstus turtus ir pinigus, — rėkė drąsuolis.

1957

KOVAS

NR. 3

★

— Pinigus ir ką turėjau išdalinau belaisviams ir šeimoms, patys jų žino, — ramiai kalbėjo nuncijus.

Riaušininkų grupės vadas tada prisitartinio prie nuncijaus ir irėmė krūtinės ginklą, norėdamas nuplėšti jam vyskupišką kryžių. Nuncijus pridėjo ranką prie krūtinės ir drąsiai, aštriai erelio akim apžvelgė riaušininkus. Šie sumišo ir išsiskirstė...

Arkiv. Pacelli vėliau niekada nesiteiravo šitų žmonių vardu, o išsaugotąjį kryžių paskiau padovanojo kard. Spelmanui, New Yorko arkivyskupui.

Nuncijus Pacelli ir toliau važinėjo po Vokietiją, lankė belaisvių stovyklas, dalino pašalpas, visus kalbino ir ramino jiems suprantamom kalbom. Išgyvenęs Miunchene 8 metus, gauna telegramą iš Vatikano — palikti Miuncheną ir Vokietijos nuncijaus pareigoms vykti į Berlyną.

1920 m. birželio 30 d. nuncijus Pacelli naujajam Vokietijos prezidentui Fridrikui Ebert įteikė kredencialus, o praslinkus keleriems kieta darbo metams, 1929 m. birželio 14 d. sudarė Apaštalo Sosto su Vokietija konkordatą ir taip apvainikavo savo diplomatinę tarnybą.

Iš Vatikano jį vėl pasiekia telegrama — po 12 metų gyvenimo Vokietijoje grįžti atgal Romon, kur jo laukė raudona kardinolo skrybėlė, o dar vėliau, 1939 m. — Žvejo žiedas, atnešęs jam Pijaus XII vardą.

Kai naujojo Vokietijos sąjūdžio, nacionalsocializmo, vadas Hitleris, planuodamas antrąjį pasaulinį karą, tarsis su Italijos duče Musoliniu ir lankys Romą, buvęs nuncijus arkiv. Pacelli sėdės jau šv. Petro sosto ir artimiesiems savo bendradarbiams Vatikano rūmuose kalbės:

— Gaila žmonių, kuriuos nusiaubs antrasis pasaulinis karas...

Nuo tų dienų jau daug vandens nutekėjo Miunchene. Izaro upe, daug vardų nuplovė senelis Tiberis Romoje, tik šv. Petro Soste tebesilaiko Pijus XII, lankęsis senojo Kreuznacho pily pas kaizerį Vilhelmą II, kvietęs jį į taiką, o šiemet sulaukęs jau 81 metų amžiaus naštos.

NUSKAIDRINTI IR PERKEISTI

Kovo mėn. Ateitis iškeliauja lankyti savo skaitytojų Gavėnios nuotaikoje. Pelenų dieną visų galvas palietė atgailos ir kančios simbolis, kuris paženkliną ir visą liturginį Gavėnios metą.

Atgaila ir kančia padeda nuskaidrinti ir perkeisti mūsų dvasią. Tai nėra vien išorinės askezės lavybos, išreiškiamos pasninku, susilaikymu ar apsimarinimu, bet siekia nuskaidrinti ir perkeisti žmogaus vidinį gyvenimą. Atgailoj ir kančioj nuskaidrinta dvasia geriau gali suvokti ir mąstyti Kristaus kančią, kurią taip ryškiai pristato mums Gavėnios liturgija.

Perkeistas žmogus paskum drąsiau galės žvelgti ir į prisikėlusį Kristų, stovintį velykinės liturgijos centre ir kviečiantį mus nešti per gyvenimo tatkę prisikėlimo viltį.

Liturginis Gavėnios metas, pražydėjęs ateitininkų širdyse nuoširdžia išpažintimi, atgaivintas Gyvenimo Duona, sustiprintas, kad ir trumputėmis susitelkimo valandėlėmis, nebus mums vien niūrios ir nuobodžios pasninko dienos, tačiau jis atneš giedrų širdies pavasarį, apie kurį netrukus kalbės ir pirmosios žibutės gamtoje.

ORGANIZACIJA — TEKANTIS GYVENIMAS

Kiekviena organizacija yra gyvas, tekantis gyvenimas. Į organizacinės veiklos sceną ateina kaskart vis nauji asmenys ir kartos, įneša savo dalį ir paskum užleidžia vietą kitiems. Tokia srovė veržiasi ir ateitininkų eilėse.

Kai tremties dienose užaugęs jaunutis ateitininkas pavarto kokią fotografiją, vaizduojančią ateitininkų grupę iš Kauno, Voronežo ar Petrapilio laikų, ar daug jį jam ką bepasako, primena? Jų rūbai, veidai ir žvilgsniai jam tolimi ir svetimi. O, tačiau, šį tekantį gyvenimą mūsiškėje organizacijoje reikia mokėti suprasti ir derinti sintetiniu keliu, mokačiu praeitį surišti su tekančia gyvenimo srove.

Tokiam sintetiniam derinimui kelią turėtų skinti nuoširdesnis ir gyvesnis bendradarbiavimas tarp jaunučių, moksleivių, studentų ir sendraugių. Jaunučiai gražiais pumpurėliais prasiskleidžia ateitininkiškam gėlyne, pagal savo jėgas pažįsta ateitininko siekimus ir tikslą, vėliau ateina į moksleivių tarpą, bręsta ir stiprėja, kad galėtų įsijungti į akademinio jaunimo eiles ir dalyvauti studentų gyvenime, gi baigę studijas ir pasirošę savarankiškam gyvenimui, ateina į vyresniųjų eiles. Visoj šioj veikloj tinka gyvenimo išmintis — ranka ranką prausia. Čia vienas padeda kitam, jį stiprina ir remia, kad sklandžiau riedėtų visas organizacinis vežimas.

Sklandžiam asmenų ar kartų bendradarbiavimui gali pakenkti neišmintingas noras organizacinę tatkę per anksti "nurašyti" vyresniuosius ir stengtis dirbtiniu būdu, neparengus kelti "žaliukus" į sostus, kur reikalinga patirtis, pasirengimas ir išmanymas.

Garbingąją praeitį sintetiškai jungti su tekančia ir kūrybinga dabartimi, gilinti ir glaudinti tarpąjunginį bendradarbiavimą, nesiskubinti vyresniųjų per greit "nurašyti į nuostolius", išmintingai ir atsidėjus ruošti jaunuosius ir juos įvesti į veiklos srovę — gyvenimo išminties ir organizacinės patirties reikalavimai.

ATEITIS SIŪLOSI SU PAGALBA

Kartais lengva ištiesti pagalbos ranką kitam, kai žinai, kad tuo pačiu ir sau galėsi pagelbėti. Ateitis siūlosi su tokia savitarpine pagalba, kuri, jos manymu, palengvintų darbą ateitininkiškų vienetų valdyboms ir tuo pačiu stiprintų ryšį tarp šio žurnalo ir jo skaitytojų.

Studentų draugovių ir moksleivių kuopų valdybos dažnai turi vargo, bejieskodamos susirinkimams temų ir paskaitininkų. Gi Ateities redakcija labai dažnai skundžiasi, kad iš skaitytojų pusės nesulaukia jokio atgarsio net ir į labiausiai aktualiais klausimais parašytus straipsnius. Kyla net mintis, kad labai nedidelė skaitytojų dalis juos skaito.

Būtų gera, jei susirinkimuose būtų svarstomos ir diskutuojamos Ateities puslapiuose iškeltos mintys. Kiekviename numery tokiu diskusijoms temų lengvai gali rasti tiek studentai, tiek ir moksleiviai. Pvz., šiame numery spausdinamas K. Kudžmos straipsnis lietuvių ir svetimos kalbos vartojimo klausimais yra vienas iš tokių diskusinių straipsnių.

Valdybos turėtų parinkti diskusijų temas iš Ateity spausdintų straipsnių. Susirinkimo dalyviai, be abejo, tokį straipsnį turėtų perskaityti namie, pagalvoti. Tada susirinkimo metu iškils papildymų, naujų minčių, prieštaravimų ir tuo būdu susidarys pakankamai medžiagos įdomioms diskusijoms. Būtų gera, kad tokios iškilusios mintys per Ateities puslapius vėliau pasiektų ir platesnes skaitytojų mases.

šv. Kazimieras prie katedros durų. Piešinys Vičulkovskio.

JAUNIKAITIS PRIE KATEDROS DURŲ

ONA ALISYTĖ

TYLUS ir ankstyvas rytmetys gaubė Vilniaus miestą. Miegojo dar visi saulės spindulėliai, ir tik retkarčiais pasigirdavo užsisapnavusio paukštelio cyptelėjimas. Buvo dar anksti, ir katedros durys tebebuvo uždarytos. Viduje tyliai mirksėjo ugnelė mažoje alyvos lempu-tėje.

Staiga iš siauros gatvelės pasigirdo žingsniai. Kažkas tyliai ėjo tamsios gatvės šešėliais. Priėjęs aikštę, nepažįstamasis pasuko link katedros, užlipo akmeniniais laiptais ir, visai net nebandęs atidaryti sunkių durų, suklupo ties jomis.

Ankstyvo rytmečio tyla atsispindėjo jauname, dar beveik vaikiškame, veide. Nusimetęs nuo pečių tamsų apsiaustą, jaunikaitis padėjo ant laiptų akmens deimantais žėrinčią karūną. Jis meldėsi.

Jo veidas čia buvo maldaujantis ir prašantis Aukščiausiojo atleidimo ir stiprybės, čia vėl jis nušvirdavo nežemišku grožiu, lyg klausytųsi stebuklingos muzikos garsų. Pasilenkęs tada į žemę jis galvojo:

“Žeme, žemele, tu nebylėle, tu neverki skriaudžiama, nesididžiuoji giriama. Tačiau brolių kraujas kalba už tave, šventoji Lietuvos žemele. Tu man šventa. Ak, koks geras Tvėrėjas. Jis tiek daug džiaugsmo mums davė. Ir kažin kodėl aš jaučiuosi daug geriau čia, Vilniuje, o ne Krokuvoje? Čia, rodos, ir mažytis akmenėlis dainuoja, kiekviena medžio šakelė virpa Aukščiausiojo garbei. Kaip gera čia gyventi — šioje šimtamečių ažuolų šalyje. Gyvent, gyvent, gyvent... ir numirti”.

Kai pirmieji saulės spindulėliai išdykusiai pabėrė auksą ant jo deimantais spindinčios karūnos, jau-

nikaitis pakilo ir skubiais žingsniais vėl dingo siauroje gatvelėje.

Tai kartojosi kiekvieną rytą. Išdykėliai spindulėliai visada žinojo, kad ten prie katedros durų jie galės pažaisti jaunikaičio karūnos deimantuose, ankstyvieji paukšteliai palydėdavo skubančius žingsnius čiulbėjimu. Neretai ir per aikštę žygiuojantys miesto sargybiniai, paties maršalkos vedini, at-rasdavo jaunikaitį prie uždarytų katedros durų. Tada jie palydėdavo jį atgal į rūmus, o rūmų dvariškiai kraipydavo galvas.

Vieną rytą tyla, nesulaukusi jo žingsnių, nusiminė, o katedros laiptai iš gailesčio žėrėjo rasa. Visi Vilniaus bažnyčių varpai tą rytą gaudė, ir liūdnei trimitavo trimitai rūmų aikštėje. Seneliui Vilniui jie pranešė, kad mirė karalaitis Kazimieras.

“Jis mirė” — šnabzdėjo karaliaus rūmai, puikūs ir didingi. “Jis mirė” — kalbėjo rūmų dvariškiai, seni pirkliai aikštėse, kareiviai pilies rūmuose, maži vaikai dideliuose kiemuose. Miesto pakrašty sena senutėlė meldėsi ir verkė. Niekas nežinojo kodėl, bet karalaitis jai buvo gal brangesnis, nei kitiems. Dar niekas nebuvo mokėjęs taip švelniai paguosti ją tada, kai jos visi sūnužėliai žuvo kovoje už tėvynę. Jo žvilgsnis tada buvo toks geras.

Iš pievų suneštos gėlės puosė karalaičio Kazimiero karstą. Tarp brangių, pasipūtusių chrizantemų kukliai glaudėsi alyvos šakelės, vargšų atneštos, o ir laukų ramunėlės, gražiai sušukuotomis galvelėmis, liūdėjo prie karalaičio karsto, ką tik šį rytą jaunų mergaičių suskintos. Visas Vilnius skynė gėles ir puosė jomis jaunikaičio karstą. Vilnius liūdėjo, tačiau tas jo liūdesys virto viena didele viltimi — šventu ir nesunaikina-mu pasitikėjimu.

Ir įprato melstis Lietuva į karalaitį Kazimierą, prašyti jo užtarymo sunkiose valandose. Tarytum visi Lietuvos keliai vingiavo vienon pusėn — į sostinę Vilnių, kur gulėjo Jaunikaitis, amžiams užmerkęs akis, bet matantis visą šalį ir girdintis kiekvieno lietuvio šauksmą. O šimtamečiai ažuolai katedros aikštėje oždavo dainą, pilną tėvynės ilgesio ir meilės, ir kartodavo karalaičio žodžius: “Kaip gera čia gyventi...”

Spauda yra didelė galybė — ji barsto gyvybės ir mirties sėklas.

Prof. St. Šalkauskis

ALGIS ŽADA VAŽIUOTI ROMON

TITAS NARBUTAS

— Algi, sakyk, ką manai studijuoti baigęs mokyklą? — paklausiau lietuvių jaunuolių, lankydamas Michigano valstybę atostogų metu.

— Aš tikrai dar nežinau. Galvoju būti kunigu, bet nežinau, kokion seminarijon stoti.

— Jeigu manai stoti į seminariją, tai važiuok Romon į lietuviškąją.

— O kodėl taip toli, į Romą?

— Matai, tai vienintelė lietuviška kunigų seminarija visame laisvame pasaulyje. Ji vadinasi Šv. Kazimiero Lietuvių Kolegija. Tai labai svarbi seminarija. Ne visos tautos turi seminarias Romoje. Tai didelė Dievo dovana lietuvių tautai. Dabartinis popiežius Pijus XII 1945 metais leido įsteigti tą kolegiją. Kolegijos įkūrimu rūpinosi J. E. Arkivyskupas J. Skvireckas ir kiti lietuviai vyskupai tremtyje. Amerikos lietuvis čikagietis monsinjoras A. Briška buvo žymiausias geradaris tą kolegiją steigiant. Kiekvienas lietuvis klierikas studentas ar kunigas jaučia, kad tai didelė privilegija studijuoti toje kolegijoje.

— O kodėl tai privilegija?

— Romoje studijuoti labai daug kas nori, bet mažai kas ten patenka. Paprastai iš kiekvienos vyskupijos parenkamas tik vienas kitas klierikas ar kunigas ir vyskupo pasiunčiamas į Romą studijuoti. Daugelis įvairių katalikiškų kraštų klierikų šventai pavydi tiems, kurie gali studijuoti Romoje, pačiame krikščionybės lopšyje. Romoje gyvendami, studentai gali pažinti Romos garsenybes, lankyti šventąsias vietas, daug kartų būti šv. Petro Bazilikoje, matyti Popiežių, dalyvauti šventųjų skelbimo šventėse. Tai tikrai didelė privilegija. Lietuviai, norintieji būti kunigais, lengvai gali ta privilegija pasinaudoti, stodami į Šv. Kazimiero Kolegiją Romoje.

— Gal labai brangiai kainuoja?

— Visai ne. Už pragyvenimą Kolegijai šiuo metu mokama 35 doleriai mėnesiui. Negalį užsimokėti klierikai gauna gražinamas ar visai negražinamas stipendijas, mat, kolegija dabar remiama vislo pasaulio lietuvių katalikų, o ypač Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvių kunigų ir tikinčiųjų. Yra susikūrusių net specialių Kolegijai remti būrelių, pav., Chicagoje.

— Kaip ilgai toje kolegijoje reikia studijuoti?

— Baigusieji mokyklą, duodančią teisę stoti į universitetą, kole-

PASIKALBEJIMAS APIE ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ KOLEGIJĄ

gijoje turi studijuoti šešerius metus: dvejus metus filosofiją ir ketverius teologiją. Siekiantieji aukšto mokslo laipsnio, sakykim teologijos doktorato, turi dar papildomai pastudijuoti. Išimties keliu gali būti priimami ir mažesnio mokslo. Tokie tada, gyvendami kolegijoje, lanko mažąją Laterano Seminariją.

— Ar profesoriai lietuviai toje Šv. Kazimiero Kolegijoje?

— Studentai gyvena Kolegijoje ir yra auklėjami prityrusių lietuvių kunigų. Dabartiniu metu Kolegijos prezidentu yra J. E. Vyskupas V.

Padolskis, Kolegijos rektorium monsinjoras L. Tulaba, o dvasios tėvu kun. V. Balčiūnas. Paskaitų gi klausyti kolegijos studentai vyksta į garsiausius Romos universitetus: Gregorianum, Angelicum, Lateranum. Tų universitetų profesoriai yra parinkti iš įvairių tautų žymiausi teologai. Yra ir lietuvių, pav., prof. kun. A. Liuima, jėzuitas, gimęs Utenoje, Lietuvoje, kunigu išventintas Prancūzijoje, dėsto Gregorianume.

Tokia studijavimo tvarka yra ir kitų valstybių kolegijų studentams. Iš visų kolegijų studentai susirenka paskaitų į tuos pačius Romos universitetus.

— Ar ten reikia mokytis italų kalbos?

— Šv. Kazimiero Kolegijoje vartojama lietuvių kalba. O universi-

(Perkelta į 70 pusl.)

AUDRONĖ ALKAITYTĖ

DANGUS

Dangus mėlynas ir gražus
Jame matyt aš daug galiu:
Ten sodas obuolių
Toli nuo žemės ir namų,
Ten medis be kamieno,
Ir vaikas rėkia ten dėl pieno,
Ten bliauna ožka, pametus vaiką
Ir stovi laikrodis ir rodo laiką.
Mačiau ten arklį be galvos,
Ir zuikį rėkiant be mamos.
Slibinas stovi toks baisus
Ir ēda vyrą, kurs labai gražus,
Paukštelis skrenda į rytus
Bet avinėlis bėga į pietus
Arklys — pusė žmogaus
Laiko strėlę ir tuoj šaus;
Karalienė sėdi ant kėdės —
O jos vaikeliai ant dėžės.
Ten kalnas be miškų
Ir vėjas be namų...
Kai vėjas papūtė smagiai,
Išnyko pilys ir arkliai.
Nėr avinėlio, slibinų —
Melsva mėlynė be debesų.

KĘSTUTIS RAUDYS, 15 M.

TAI ATSITIKO VIENĄ NAKTĮ

VIENĄ gražią ir tylią naktį pasi-
vaikščioldamas ėjau per miškelį.
Žiūrėjau į platų, mėlyną dangų su
daugybe gražiausių žvaigždžių.
Svajojau, kad taip galėčiau pakilti
prie jų ir ištirti jas. Man taip bū-
tų įdomu žinoti, ar gyvena ten
žmonės ir kaip jie atrodo. Beribė
dangaus erdvė slepia tiek daug pa-
slapčių, o mes taip mažai žinome
apie jas...

Staiga pamačiau krentantį me-
teorą. Prisiartinęs prie žemės, jis
atrodė kaip didžiulis šviečiantis ru-
tulys. Tas šviečiantis kūnas leidosi
į netoli esantį ežerą. Aš pribėgau
prie ežero ir užėjau ant siauro til-
telio. Rutulys buvo jau visai pasi-
nėręs į vandenį. Norėdamas geriau
įsižiūrėti, ėjau toliau tiltu. Staiga
paslydau ir įkritau į vandenį. No-
rėjau plaukti į krantą, tačiau kaž-
kokia jėga mane traukė atgal į eže-
rą. Netrukus atsiradau prie to pa-
slaptingo rutulio. Stebėtina, kad
ežero vanduo visai nelietė rutulio:
jį gaubė kelių pėdų storumo oro
sluogsnis, taip kaip mūsų planetą
supo atmosfera. Įsikibau į tą rutu-
lį ir galėjau laisvai kvėpuoti.

Staiga rutulio siena atsivėrė, ir
pamačiau siaurą angą. Kažkokia
jėga pradėjo mane traukti į rutu-
lio vidų. Viduje pamačiau penkis
žmones. Jie buvo panašūs į mūsų
žemės gyventojus, tik mažesnio
ūgio. Vienas jų uždėjo ant mano
galvos kažkokį keistą šalną. Kitas
paklausė, ar aš norėčiau apžiūrėti
jų oro laivą. Nors dar bijodamas,
atsakiau teigiamai. Stebėjau, kad
galiu suprasti jų kalbą. Jie paaiš-
kino, kad šalnas ant mano galvos
yra mechaniskas vertėjas.

Su įdomumu žvalgiausi aplinkui.

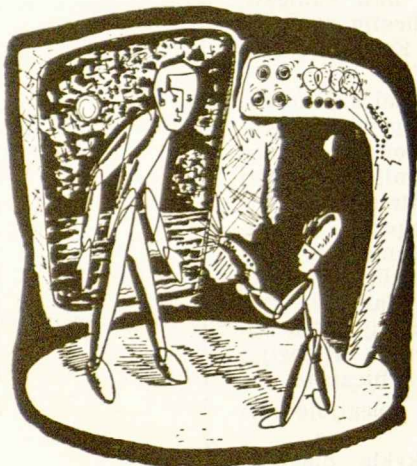
Visur matėsi įvairiausi aparatai ir
mygtukai. Blykčiojo daugybė sig-
nalinčių lempučių įvairiausiomis
spalvomis. Vienas iš tų žmonių pa-
spaudė kažkurį mygtuką. Nušvito
vienas aparato ekranas, ir jame
pamačiau ežero krantą, nuo kurio
aš buvau atėjęs. Mano vadovas pa-
aiškino, kad tokiu būdu gali man
parodyti kiekvieną vietą ant mūsų
žemės. Toliau apžiūrėjau kitą sky-
rių, kuriame laikomi įvairūs žemė-
lapiai. Paspaudus atitinkamą myg-
tuką, išsitiesia norimas žemėlapis,
apšviestas lyg ekranas. Taip pat
įdomus buvo maisto skyrius, kur
maisto produktai išlieka švieži dau-
gybę metų. Kitur vėl du mokslini-
kai, pasilenkę prie įvairiausių apa-
ratų, daro įvairiausius tyrimus su
atskirų planetų medžiagomis.

Atsigavęs nuo pirmųjų išpūdžių,
norėjau sužinoti, iš kur tie nepa-
prasti žmonės atvyko ir ko jie nori

ant mūsų žemės. Man paaiškino,
kad jie atskrido iš man nežinomos
planetos. Jie esą mokslininkai, nori
ištirti ir aprašyti mūsų žemę. Jie
nieko blogo mums nenori ir ne-
trukus išvyksią atgal. Aš pradėjau
rūpintis, kaip grįšiu namo. Mano
tėveliai nežino, kur aš dingau. Vie-
nas iš rutulio igulos paėmė keis-
tai atrodantį spindulių pistoletą ir
jį nukreipė į mane. Persigandau.
Prakaitas išsipylė ant mano veido,
ir vos laikiausi ant kojų. Pistoletas
keistai suzvimbė, ir iš jo pasipylė
ružavi spinduliai...

Pravėriau akis ir jutau, kad dre-
bu, o prakaito lašai tebebuvo ant
mano veido. Gi mano brolis Algir-
das spoksojo į mane ir juokėsi:
"Tur būt, marsiečius sapnavai!"...

Taip, gaila, kad tai buvo tik gra-
žus sapnas... Bet kas gali žinoti
ateitį? Tai, kas dabar sapnas, gal
kada nors virs tikrove...

Iliustracijos D. Vebeliūnaitės

SPORTAS

RAŠO P. GANVYTAS

SPORTAS IR TAURUMAS

Vienas iš ryškiųjų amerikietiško gyvenimo bruožų yra tarpusavio varžybinis elementas. Varžomasi dėl darbo, dėl patogesnio gyvenimo ir dėl daugelio kitų dalykų. Nenuostabu, kad ir sporto pasaulin šis elementas visu smarkumu įsiveržė ir kai kuriais atvejais užslopino žmogiškąjį taurumą, prie kurio ugdymo sportas turėtų prisidėti. Savime suprantama, kad būtų nesamone tvirtinti, jog varžybinį elementą iš sporto reiktų išjungti, tačiau negalima sutikti, kad juo būtų persunktas visas sportinis gyvenimas. Varžybos kaip tik ir yra (ar bent turėtų būti) priemonė save valdyti, savo vidines galias stiprinti. Dažnai betgi į šį pagrindinį principą nekreipiama dėmesio.

Miela tad retkarčiais užtikti tikro sportiškumo žymių; tokie reiškiniai tarnauja kaip puikūs pavyzdžiai priaugančiam jaunimui. Praeitais metais šiame krašte išryškėjo du tokie sportininkai, ir jie už savo elgesį buvo atitinkamai pagerbti.

Sportsman Brotherhood praeitų metų gale paskyrė taurę, pavadintą Gustavus T. Kirby vardu. Ši taurė turėjo būti įteikta USA olimpinės komandos dalyviui, pasižymėjusiam tauriausiu sportiniu veiksmu. Kai garsieji sporto žurnalistai, kuriems buvo pavesta parinkimą atlikti, paskelbė savo sprendimą, ne vienas nustebo. James Graham, lankas Oklahoma A & M kolegiją, gavo šią taurę. O kuo gi jis pasižymėjo? Teisėtai kvalifikavęsis olimpiniams žaidimams, Graham savo vietą užleido geresniam sportininkui. Jo sritis yra šuolis į aukštį su kartimi, ir birželio mėn. Los Angeles mieste pravestose olimpinės komandos parinkimo varžybose jis kvalifikavosi žaidimams, nes jam pavyko peršokti 14' 8 1/2"; ta pačią pasekmę pasiekė ir garsus šios šakos specialistas Bob Gutowski, bet per daugiau bandymų. Gutowski būtų turėjęs likti namie, bet Graham, gerai suprasdamas, kad Gutowski už jį yra geresnis ir olimpinuose žaidimuose tikrai geriau už jį pasirodys, atsisakė savo vietos ir tuo automatiškai Gutowskiui suteikė progą vykti į Australiją. Jo

veiksmas buvo prasmingas, nes Gutowski Melbourne laimėjo sidabrinį medalį.

Reikėjo daug aukos dvasios ir atsidėjimo tokį veiksmą įvykdyti. O vis dėlto Graham save nugalėjo ir tuo parodė tikrą taurumą. Jo veiksmą įvertindami, Occidental kolegijos studentai bei Los Angeles miesto gyventojai jam sudėjo keilionę į Melbourną, kur jis galėjo pats matyti, koks prasmingas buvo jo pasiaukojimas. Neabejoju, kad visi sutiksime, jog šiuo atveju sporto žurnalistai padarė tikrai prasmingą atranką.

Kitas atvejis yra Swede Nelson taurės 1956 metų laimėtojas James Edward Swink. Ši taurė skiriama ypatingu sportiškumu pasižymėjusiam amerikiečių futbolo žaidėjui.

Žaisdamas prieš Texas A & M komandą, Swink 3 kartus su kamuoliu peržengė galinę liniją, tuo komandai pelnydamas po 6 taškus. Tačiau visus 3 kartus teisėjai neužskaitė. Tokia padėtis smarkiai užpykino jo komandos žaidėjus, tačiau Swink pats bandė nutildyti savo draugus tvirtindamas, kad teisėjo sprendimai teisingi ir todėl pripažintini. Dėka tokios taurios jo laikysenos išvengta ryškesnių konfliktų; gi rungtynes Swink komanda pralaimėjo 6:7. Tai tik vienas iš eilės jo taurių veiksmų; kitu atveju rungtynėse prieš Alabama jis kritisku momentu atliko puikų gynybinių veiksmą ir, kai jo komandos atžvilgiu neigiamai nusiteikę žiūrovai bandė jį pulti, jis savo sypsniu visus nuginkavo. Įvertindamas jo tokį sportinį elgesį, priešininkų komandos treneris vėliau jam parasė lašką, kuriame atsiprašė už tokį žiūrovų elgesį.

Tikėkimės, kad šių gražių pavyzdžių virtinė nenutruks, nes kaip tik toks elgesys įrodo, kad sportas gali bei daug kuo prisideda prie taurios asmenybės ugdymo.

AUSTRALAI PERĖMĖ VADOVAVIMĄ PLAUKIME

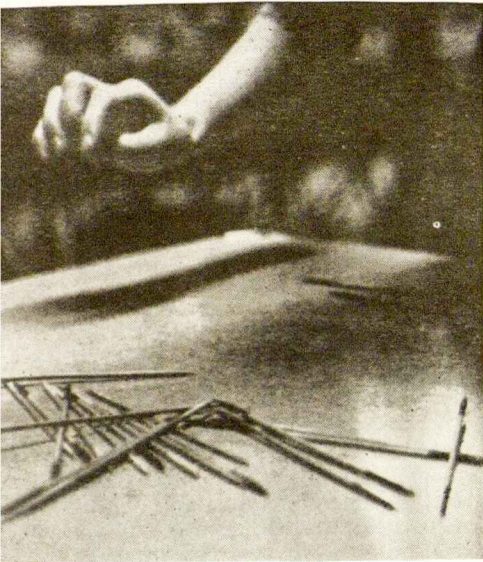
Jei netolimoje praeityje vandens sporto pagrindinėje srityje — plaukime — dėl pasaulinio dominavimo beveik nuolat varžėsi amerikiečiai su japonais, tai po praeitais metais įvykusių olimpinų žaidimų nebėra abejonės, kad šiuo metu geriausius plaukikus turi Australija, kurios atstovai išsikovojo I vietą

penkiose (iš 7) varžybose vyrų klasėje ir trijose (iš 6) moterų klasėse rungtynėse. Jau prieš žaidimus buvo aišku, kad australai uoliai ruošiasi varžyboms, bet tokio ryškaus vyrovimo ne visi laukė.

Vyrų grupėje be abejonės ryškiausią vaidmenį vaidino Murray Rose, laimėjęs 3 aukso medalius. Jo

Susidomėjimas bekrastis! Ar tik ne žiogų lenktynės ant šio stalo?... Atsakymas kitam puslapy.

Populiariausias "sportas" žiemos stovyklos metu.

Nuotraukos V. Valaičio

laimėjimai apėmė įvairias distancijas. Estafetėje jis puikiai pasirodė 200 metrų distancijoje, jis buvo pirmuoju 400 metrų plaukime, taip pat laimėjo plaukimo maratoną, 1500 metrų nuplaukdamas per 17:58,9 min. Tai pirmas kartas olimpinuose žaidimuose, kad ši distancija nugalėta per mažiau negu 18 min., ir Rose buvo pats pirmasis plaukikas pasaulyje, pralaužęs tą 18 min. ribą. Gimęs 1939 m., jis užaugo Australijoje, nuolat treniruodamasis. Prieš jį dar puiki ateitis. Ta proga įdomu pastebėti, kad jis nėra ragavęs mėsos savo gyvenime, nes yra vegetaras.

Nebūtų pilnas vaizdas, jei nesuminėtumėme 21 metų Jon Henricks, kuris daugelio žinovų skaitomas greičiausiu plaukikul pasaulyje. Kad čia yra tiesos, jis įrodė savo laimėjimu olimpinuose žaidimuose, 100 metrų laisvu stiliumi nuplaukdamas per 55,4 sek. ir tuo pasiekdamas naują olimpinį rekordą. Be to, jis vaidino svarbią rolę australų estafetės laimėjime. Paskutiniu metu australus nudžiugino John Devitt. Šis 19-metis visiškai neseniai pasiekė tris pasaulio rekordus, nuplaukdamas 100 jardų per 49,1 sek. bei 100 metrų per 54,6 sek.

Moterų klasėje garsios 2 plaukikės. Reikia manyti, kad jos šiuo metu neturi sau lygių pasaulyje. 100 metrų laisvo stiliaus plaukime D. Fraser olimpinėje baigmėje pasiekė pasaulinį rekordą pasekme 1:02 min., gi L. Crapp nuo jos teatsiliko per 0,3 sek. Pasaulio rekordas pagerintas 1,3 sek. iki šiol mažai kas drįso tikėtis, kad moters artimoje ateityje 100 metrų nuplauks žemiau minutės, tačiau,

● **Lituanistikos Institutas** Fordhamo universitete rengiasi atidaryti šiemet vasaros semestrą, suteikiantį studentams 6 kreditus. Jo tikslas: padėti mokyklose dirbančioms seserims pagilinti lituanistikos žinias, Amerikos seminarijose studijuojantiems klierikams suteikti gilesnį lituanistinių dalykų pažinimą, pagelbėti kunigams, norintiems pasitobulinti lietuvių kalboje, o ypač padėti lietuviškam jaunimui — studentams ir abiturientams. Vasaros semestre dėstys 4–5 nuolatiniai profesoriai ir 7–8 svečiai lektoriai. Bus dėstoma: lietuvių kalba, istorija, literatūra, tautosaka, tautodailė, archeologija ir muzika. Informacijų reikalu rašyti: Rev. prof. Vl. Jeskevičius, S.J., arba dr. A. Vasys, Box No. 566, New York 58, N. Y. Tel. FOrdham 7-5400 ext. 218.

● **Liet. stud. s-gos** pirmasis suvažiavimas Australijoje, Sydnėje, sutraukė 50 studentų. Nutarta kas mėnesį rengti sąjungos suvažiavimus ir pagyvinti ryšius su kitų kraštų lietuviais studentais.

● **Australijos liet. katal. suvažiavimas** naujon valdybon išrinko: J. Gylį, Br. Zumerį, S. Balčiūną, A. Grigaitį, J. Muloką ir J. Motiejūną. Dv. vadas — kun. J. Kungys. Federacija leidžia savo laikraštį "Tėviškės Aida".

● **Nepriklausomybės šventė** — Vasario 16 laisvojo pasaulio lietuvių paminėta ryžtingos nuotaikos ir solidarumo ženkle. Daugelis minėjimų buvo pakviestos vietinių kraštų įtakingus politinio gyvenimo atstovus, kurie stiprino ir ryškino Lietuvos išlaisvinimo mintį.

● **Jaunimo Komitetas** Norvegijoje ir Danijoje atsisakė bendradar-

biauti su sovietiniu komjaunimu ir atmetė kvietimus dalyvauti vasarą Maskvoje rengiamame jaunimo festivalyje. Andreas Hoivik, norvegas, išstojo iš komiteto, pareiškdamas, jog po Vengrijos skerdynių šaukti jaunimo festivalį būtų kruvina gėda.

● **Studentai Lietuvoje** ryžtingai spiriasi prieš komunistinės ideologijos pastangas žeminti ir šmeižti Lietuvos praeitį, laisvės metu pasiektus laimėjimus ir nusilenkti raudoniesiems stabams. Dėl tokių lietuviškosios studentijos nuotaikų skundžiasi Vilniuje leidžiama "Tiesa" 1956 m. lapkričio 18 d. numeryje.

● **Dr. J. Prunskis** ruošia spaudai knygą, kurioj tilps daugelio autorių mintys bei trumpi pasisakymai apie religiją, moralę, kultūrą ir lietuvių tautą. Knyga skiriama bręstančiam jaunimui ir tremtyje augančiai jaunajai intelektualų kartai.

● **Draudžiamų knygų indeksas** Vatikanas įtraukė du veikalus ispanų filosofo Miguel de Unamuno, mirusio 1936 m.: "La Agonia del Christianismo" (Krikščionybės agonija) ir "Del Sentimento Tragico" (Tragiškoji gyvenimo prasmė).

● **Romos katakombų istorija** ir kankinių kultas krikščionybėje nagrinėjamas naujoje knygoje "The Roman Catacombs and Their Martyrs", kurią parašė krikšč. archeologijos specialistai tėv. Ludwig Hertling, S. J., ir tėv. Engelbert Kirschbaum, S. J. Knygą išleido Bruce leidykla, Milwaukee, Wis.

● **Didžioji Savaitė**, lietuviška maldaknygė, rengiama spaudai Romos Liet. Kun. S-gos rūpesčiu. Tai bus naujųjų Didžiosios Savaitės apeigų lietuviškas ir lotyniškas

žvelgiant į Fraser ir jos kolegės pažangą, nebus nuostabu ir tokio rekordo artimoje ateityje susilaukti.

Tačiau didžiausiu australų laimėjimu tenka skaityti Lorraine Crapp pasiektus rekordus. Praeitų metų vėlyvą rudenį ši jauna plaukikė North Sydney olimpiniam baseine (55 jardų ilgio) vienu plaukimu pasiekė net keturis pasaulinius rekordus. Ši 18 metų mergytė 200 metrų įveikė per 2:18,5 min. (ankstyvesnis rekordas 2:19,3), 220 jardų per 2:19,1 (2:20,5), 400 metrų per 4:47,2 min (4:50,8) ir 440 jardų per 4:48,6 min. (4:52,4). Užklausta apie savo plaukimą, ji tik pareiškė, kad vanduo buvęs labai šaltas, ir jai rūpėję kuo greičiau distanciją

nuplaukti ir į krantą išlipti. Keletą dienų po to žymaus plaukimo ji pasiekė naują 100 m pasaulinį rekordą (ši D. Fraser vėliau dar pagerino). Gi ankstyvesnis 400 metrų pasaulinis rekordas buvo viena pačių žymiausių pasaulinių pasekmių — jis buvo išsilaikęs arti 20 metų, ir niekas nesitikėjo, kad per šį dešimtmetį kas nors moterų klasėje sugebėtų 400 metrų nuplaukti žemiau 5 min. Crapp ne tik tą magiška ribą pralaužė, bet dar beveik ketvirtį minutės "sutaupė". Tokie reiškiniai labai reti sportiniame gyvenime; bent šias eilutes rašančio nuomone, tas rekordinis plaukimas buvo vienas žymiausių sporto įvykių 1956 metais.

tekstas su gražiais paaikškinimais. Knyga turės 200 psl., patogaus formato, gerame popieriuje ir kainuos 0.90 dol. Prieš Velykas ji jau pasieks skaitytojus.

● **Subd. Vytautas Memėnas**, baigias studijas Romoje, vasario 17 d. buvo išventintas dijakonu, o kunigystės šventinimus gaus Velykų švenčių metu. Vasarą jis rengiasi atvykti į JAV ir Cicero, šv. Antano lietuvių parapiją, laikyti pirmutinę šv. Mišias. Vytautas Memėnas aktyviai reiškiasi visuomeninėje veikloje ir ateitininkus atstovauja Tarpt. Katal. Jaunimo Biure Romoje.

● **Lietuvių Bendruomenė** š. m. birželio 30 d. Chicagoje rengia pirmą JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventę. Šventė įvyks Chicagoje ir sutrauks tautinių šokių grupes iš visos šiaurinės Amerikos. Programoje pasirodys su atskira programa Chicago lietuvių parapijinės mokyklos ir bus išpildyta visa eilė vyrų, moterų ir bendrų tautinių šokių. Šventės tikslas yra skleisti lietuviškos kultūros apraiškas ir parodyti lietuvių tautinių šokių grožį saviesiems ir svetimausiems.

● **Romėje spausdinama** didelė knyga apie Katalikų Bažnyčios padėtį Sovietų pavergtuose kraštuose. Knyga leidžiama pavergtųjų tautų iniciatyva. Lietuviams leidėjų kolektyve atstovauja vysk. V. Padolskis. Kun. V. Mincevičius parašė šiam leidiniui 120 psl. skyrių apie Lietuvą. Knyga bus pavergtųjų dovana popiežiui jo 80 metų ir vainikavimo sukakčių proga.

● **Dail. R. Viesulas** yra įtrauktas į Amerikos dailės žinyną *Who's Who in American Art*. Šiame žinyne, kurį leidžia Amerikos meno federacija, yra duodamos 6,134 asmenų biografijos iš įvairių dailės sričių: skulptūros, tapybos, meno dėstytojų ir paskaitininkų, muzėjų direktorių, meno rašytojų ir karikatūristų. Žinynas leidžiamas kas treji metai.

PROF. V. K. JONYNAS 50 METŲ

Į šių metų sukaktuvinių gretas įsirikiuoja ir dail. prof. Vyt. K. Jonynas, sulaukęs 50 m. amžiaus.

Prof. V. K. Jonynas gimė 1907. III.16 Udrijos k., Alytaus apskr. Mokėsi Meno Mokykloje Kaune 1923—1929 m. Vėliau studijas gilino Pariziuje, Conservatoire National des Artes et Metiers ir Ecole Boulle 1931-35 m. Čia jis susipažino su įvairiomis meno kryptimis ir srovėmis, praplėtė kūrėjo meninį pasaulį.

1940 m. už Donelaičio "Metų" iliustracijas gavo Lietuvos valstybinę premiją. Pradžioje Vyt. K. Jonynas daug kūrinių skyrė grafikai, kur pasiekė didžiųjų laimėjimų ir meistriškumo. Jis iliustravo daugybę knygų: Donelaičio *Metus* — 34 medžio raiziniai, P. Cvirkos *Žemę maitintoja*, J. W. Goethes Jaunojo Verterio kančias, Prosper Merimee *Lokį*, J. W. Goethes Mainzo miesto apgulimą, A. Vienuolio *Kryžkeles*, Šalkauskio *Ateitininkų Ideologijai*

nupiešė menišką viršelį. Visus jo darbus grafikos srityje sunku ir suminėti — jie atlikti meniniu įsijautimu, kruopštumu ir lietuviška dvasia.

Tremties dienose Vokietijoje prof. V. K. Jonynas Freiburg i. Br., suorganizavo Taikomosios dailės institutą, kuris priglaudė daugelį ano meto jaunimo ir leido jam skintis kelią meno pasaulyje.

Sukaktuvininko darbai puošia žymiųjų muziejų sienas ir kalba apie lietuvių kūrėjo meninį veržlumą ir pajėgumą. Jo darbų parodos, surengtos individualiai ar susijungus kelioms dailininkams, visur praėjo su didžiu pasisekimu ir domesiu lietuviškajam menui.

Į JAV sukaktuvininkas prof. Vyt. K. Jonynas atvyko 1951 m. ir šiuo metu Fordhamo universitete dėsto savo specialybės dalykus, kūrybingai reiškiasi meniniame ir visuomeniniame gyvenime.

Kan. Cardijn, krikščionių darbininkų vado ir žosistų sąjūdžio kūrėjo, kalbos, aktualūs straipsniai katalikiškosios akcijos klausimais išleisti anglų kalba knygoje — *Challenge to Action*. Redagavo Rev. Eugene Langdale, išleido Fides leidykla, Chicago 1956 m.

Kard. Lercaro, Bolonijos arkivyskupas, uoliai rūpinasi liturginio gyvenimo atnaujinimu savoje vyskupijoje. Jo keliamos mintys sulaukė dėmesio ir kitų kraštų liturginio sąjūdžio darbininkuose, ypač jo populiarioji knyga "A Messa, Figlioli" (Mano vaikučiai, dalyvaukite šv. Mišiose), kuri nurodo mišių aukos prasmę ir tikinčiųjų aktyvų dalyvavimą.

Rusų katalikų centras ir Fatimos Marijos šventovė pašventinta San Francisco mieste, skirta ugdyti rusų katal. religiniam ir kultūriniam gyvenimui.

● **Dramos veikalo konkursą** paskelbė LB Clevelando apylinkės Kultūrinis Reikalų Komisija. Rankraščiai įteiktini ligi 1957 VIII. 15, premija — 1,000 dol. Jury komisijon įeina: A. Augustinavičienė, I. Malėnas, P. Maželis, E. Skujeniekas ir J. Stempužis.

● **Aloyzas Baronas** parašė velykinių novelių rinkinį — *Valandos ir amžiai*, turintį 10 religinių pasakojimų. Leidžia Lietuviškos Knygos Klubas.

● **"Knygų Lentynos"** biuletenis, susitarus su JAV LB Kultūros Fondo vadovybe, ir šiemet bus leidžiamas Al. Ružancovo. Numatyta išleisti 6 numeriai ir paskelbti 1956-57 m. lietuvių bibliografija. Biuletenis metams kainuoja 2 dol. Užsisakyti: Lithuanian Bibliographical Service, 602 Harvey St., Danville, Ill.

MIRĖ TOSCANINI

Arturas Toscanini, pasaulinio garso dirigentas, mirė 1957 sausio 16 d. New Yorke, turėdamas 89 m. amžiaus. Muzikos mokslus išėjo Italijoje, čia ir pradėjo reikštingą dirigavimo srityje. Pagarsėjo kaip Milano Operos La Scala dirigentas, daug koncertavo didžiosiose Europos sostinėse. Vėliau daugiausiai reikšėsi Amerikoje, eilę metų dirigavo Metropolitan Operoje ir visose eilėse garsio simfoninių orkestrų. 1937 m. suorganizavo NBC radio orkestrą ir jam dirigavo iki 1955 m.

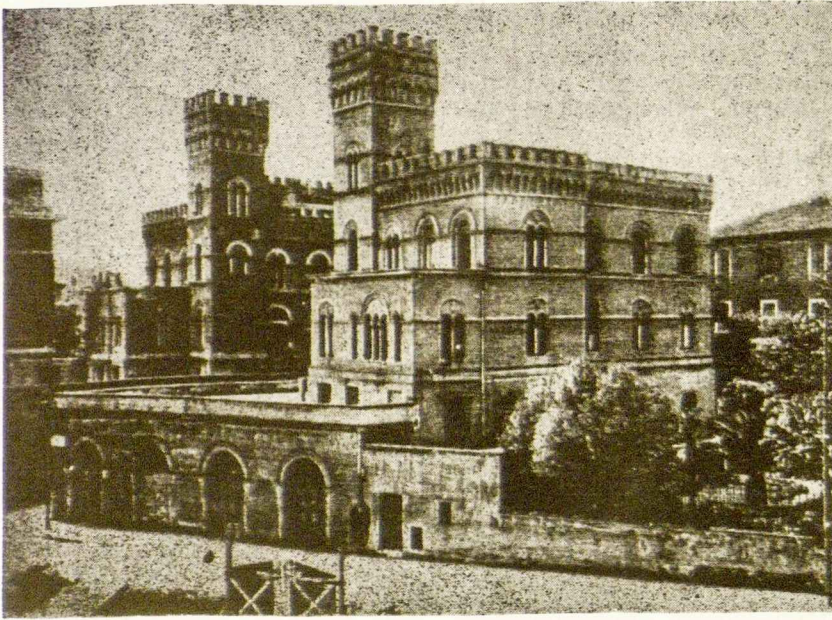
Savo repertuare Toscanini turėjo

apie 100 operų ir didelį skaičių koncertų, simfonijų ir pan., daugelį iš jų mokėjo atmintinai ir dirigavo be gaidų net ir repeticijose. Jis yra laikomas objektyviosios krypties dirigentu — atkuria muzikinį dalyką taip, kaip kompozitorius jį yra parašęs, bet nebando jį individualiai interpretuoti. Daug Toscanini diriguotų muzikos kūrinių yra visiems laikams įamžinta plokštelėse. Arturas Toscanini yra vienas iš didžiųjų muzikos meno genijų, kurio vardas didelėmis raidėmis bus rašytas muzikos istorijos puslapiuose.

ATRASTOS NAUJOS KATAKOMBOS

Romėje surastos dar iki šiol nežinomos katakombos. Jos yra mažos, palyginti su kitomis, priskiriamos ankstyvai 4 amž. pradžiai ir turi vertingų paveikslų — freskų. Visi piešiniai yra sienose ir vaizduoja įvairiausias scenas iš Senojo ir Naujojo Testamento, taip pat liečia ir anų laikų pagonių ir romėnų gyvenimą.

Svarbiausios katakombos Romoje laikomos šv. Kalisto, Sebastiano, šv. Agnietės ir kt. Jų yra rasta ir Neapolyje, Sicilijoje, Sardinijoje, Maltoje ir š. Afrikoje.

(Atkelta iš 65 psl.)

tetuose paskaitos dėstomos lotynų kalba. Tai bendra kalba visų kolegijų studentams. Visi, pradėdą studijuoti, lotynų kalbos nemoka, bet besimokydami išmoksta. Lotynų kalba labai svarbi kiekvienam kunigui. Mokėdamas lotynų kalbą, kunigas lengviau gali atlikti savo pareigas bet kuriame krašte. Norintieji gi išmoksta ir italų kalbą. Italijoje gyvendami per keletą metų

net ir be didelių pastangų pramoksta ir krašto kalbos.

— Girdėjau, kad Romoje labai šiltes vasaros. Kaip ten išbūti?

— Vasarą studentai išvažiuoja į vasaravimo vietas, kur gali tinkamai pailsėti. Ir Lietuvių Šv. Kazimiero Kolegija turi savo vasaravimo namą ir savo 10 ha ūkį. Ten lietuviai studentai atostogauja. Be to, jie ir po Italiją paėskursuoja ir daug žymių vietų aplanko.

Lietuvių Šv. Kazimiero Kolegijos rūmai Romoje.

— Kur kunigauja baigę Šv. Kazimiero Kolegiją?

— Romos Lietuvių Šv. Kazimiero Kolegijos tikslas yra paruošti kunigų atgimstančiai Lietuvai. Atgavus Lietuvai laisvę, ten labai truks kunigų. Šv. Kazimiero Kolegijos paruošti kunigai galės vykti į Lietuvą dirbuotis.

— O jeigu baigsiu mokslus Romoje ir Lietuva dar nebus laisva, tai kur tada dėsiaus?

— Jau 49 kunigai, studijavę Šv. Kazimiero Kolegijoje, dirba apaštalinio darbo įvairiose vyskupijose visame pasaulyje. Tiems kunigams vietas gauti nesunku.

— Ar daug studentų turi Kolegija?

— Šiuo metu Kolegijoje yra 16 kunigų ir 5 klierikai. Studentų skaičius dar nenusako kolegijos reikmės. Tuoju po karo kai kurios net didžiulės kolegijos, pav., Pietų Amerikos ir k., turėjo vos po kelis studentus, kai tuo metu lietuviai skaičiavo dešimtimis. Tačiau kolegija, kaip įstaiga, yra labai svarbi lietuvių tautai. Ji stovi tarpe kitų tautinių kolegijų kaip tokia tautos atstovė Krikščionybės centre ir atstovauja lietuvių tautą.

Baigus mudviem šį pokalbį, Algis susimąstė. Taip susimąsto kiekvienas jaunuolis, kuris žvelgia savo ateitį ir klausia: "O kur dabar?"

PLAČIAME PASAULYJE

FED. VADAS PAS NEW YORKO SKAUTUS

Šių metų vasario 21 dieną New Yorko skautai ir skautės iškilmingoj sueigoj Piliečių Klubu patalpose Brooklyne paminėjo Vasario 16-ją, kartu pagerbdami skautų įkūrėją B. Powellį ir dr. J. Basanavičių. Sueigoj dalyvavo apie 130 uniformuoto jaunimo ir virš 20 svečių.

Po įsakymų skaitymo ir įžodžio, kurį davė 9 skautės ir 3 jaunesnieji skautai, tuntininkas ps. R. Kezys perskaitė skautų įkūrėjo testamentą, ir Tėvų Komiteto pirm. B. Svalbonas įteikė 15 dol. premiją R. Arūnaitei, laimėjusiai rašinėlio konkursą.

Šiam minėjime dalyvavo ir "Darbininko" redaktorius prof. S. Sužiedėlis. Savoj kalboj prof. Sužiedėlis patiekė įdomių skautiškos veiklos epizodų iš Lietuvos atkūrimo ir okupacijos laikų. Dr. Basanavičiaus mirties sukaktį paminėdamas, prelegentas skautams patiekė šio di-

džiojo patrioto siekimus ir ragino jaunuosius jais pasekti.

Malonu pažymėti ne vien tai, kad iškilmingoji sueiga sukėlė gražaus išpūdžio, bet ir tai, kad New Yorko skautai prelegentu pakvietė garbingą asmenį, kuris vadovauja kitai organizacijai, Ateitininkų Federacijai. Tai užgirtinas žygis, vedas prie glaudesnio skautų ir ateitininkų sutarimo.

Kęst. J. K.

NEW YORKO MOKSLEIVIAI

● Sausio 5-tą dieną įvyko bendras kuopos susirinkimas. Susirinkimo metu kuopos globėjas Kęstutis Kudžma pakalbėjo apie valios ugdymą. Buvo tariamasi apie ateinančius Atkūrimo Federacijos Tarybos rinkimus ir siūlomi kandidatai. Po susirinkimo — valdybos posėdis.

● Sausio 26-tą dieną buvo sušauktas specialus kuopos susirinki-

mas MAS CV pirmininko Jono Šoliūno atsilankymo proga. CV pirmininkas davė trumpą pranešimą. Po susirinkimo buvo kuopos valdybos ir globėjų posėdis, dalyvaujant Jonui Šoliūnui. Buvo diskutuojami veikimo, naujų narių verbavimo, moksleivių uniformos, jaunučių steigimo, vasaros stovyklos, ateitininkų kongreso ir kuopų glaudesnio ryšio su Centro Valdyba klausimai.

● Sausio 26 pasirodė jau anksčiau planuotas New Yorko moksleivių ateitininkų kuopos laikraštėlis. Jis pavadintas "Jaunystės keliu". Laikraštėlis susidaro iš keturių puslapių, kuriuose telpa rimtų rašinių, vietinių žinučių bei kronikos, sporto ir juokų skyriai. Laikraštėlis spausdinamas rotatoriumi. Tikimasi, kad pavyks jį išleisti nors kas mėnesį. "Jaunystės keliu" redaguoja G. Naujokaitis, E. Adomaitis ir E. Remėza. G. N.

Omahos sendraugiai ateitininkai. Nuotr. K. L. Musteikio.

PUTNAME GAUSU SUSIRINKIMŲ

Tuoju po Kalėdų atostogų ir žiemos stovyklos, sausio 12 d. Putnamo studentų ateitininkų draugovė turėjo pirmąjį šių metų susirinkimą. Paskaitą skaitė dr. V. Vygantas tema "Politika, visuomenė ir krikščionybė". Susirinkime taip pat dalyvavo keletas Nek. Pras. seserų, visos bendrabutietės, Marianapolio lietuviai moksleiviai ir svečiai iš Vokietijos — kun. Bunga.

Prie židinio ugnies vėliau kun. Bunga papasakojo apie dabartinį jaunimo gyvenimą Vokietijoje. Po to ilgai skambėjo dainos.

Sausio 16 d. vėl turėjome susirinkimą, kuriame buvo svarstomi vien tik organizaciniai reikalai ir išrinkta nauja draugovės sekretorė ir socialinių reikalų vedėja — Aldona Kalvaitytė. Aptarta tradicinės Putnamo ateitininkų draugovės šventės, kuri įvyks gegužės 5 d., sekmadienį, programa.

Už keletos dienų, sausio 20, ir vėl kitas susirinkimas. Jo metu prof. St. Yla skaitė paskaitą apie pasaulėžiūras. Po paskaitos iškilo gyvos diskusijos.

Tarp šių gausių susirinkimų, tau-

tinių šokių ir choro repeticijų bei įvairių kitokių užsiėmimų, Putnamo stud. ateitininkės vis dėlto randa laiko ir mokslui. Pažymėtina, kad pereinamojo semestro metu iš 7 draugovės narių net penkios buvo įtrauktos į kolegijos garbės sąrašą.

T. I.

HARTFORDAS

Hartfordo studentai ateitininkai šią žiemą gana veiklūs. Iš nedidelės draugovės keturi nariai dalyvavo žiemos stovykloje prie Philadelphijos, du iš jų net vadovaujančiose pareigose.

Vasario 10 d. įvykusiame draugovės susirinkime p. J. Giedraitis skaitė paskaitą tema: "Kuo mūsų dalyvavimas visuomeniniame gyvenime prisideda prie krikščioniškosios pasaulėžiūros įgyvendinimo". Tema buvo gana plačiai išvystyta, ir po jos sekė gyvos diskusijos.

Artimiausioje ateity bus surengti kursai tiems draugovės nariams, kurie dar nėra davę stud. atkų priesaikos. Numatyta suruošti ir metinę ateitininkų šventę. D.

OMAHA, NEBR.

Sausio 27 d. Omahos at-kai sendraugiai paminėjo prof. St. Šalkauskio 15 m. mirties sukaktuves. Inž. J. Damijonaitis paskaitoje vaizdžiai priminė didžiojo mūsų tautos auklėtojo gyvenimą ir visuomeninę veiklą, ypač jo rūpestį ateitininkais.

Po akademinės dalies namų šeiminkė p. E. Ribokienė susirinkimo dalyvius pakvietė vaišių. Nuosirdžiai visiems besišnekučiuojant ir besivaikšinant, skyriaus pirm. J. Damijonaitis pasveikino skyriaus narį gerb. kun. J. Jusevičių, jau 25 metus vadovaujantį šv. Antano parapijai ir besirūpinantį lietuvių religiniu gyvenimu. Svečių tarpe buvo ir kun. J. Jonaitis, buvęs šios parapijos klebonas, kuriam įteikta J. Cicėno knyga Omahos lietuviai.

Skyriui ir šiais metais sutiko vadovauti ta pati valdyba: pirm. J. Damijonaitis, sekr. J. Navakas ir ižd. P. Mikalauskas.

Minėjimas, susirinkimas ir pobūvis praėjo labai jaukioje nuotaikoje ir ateitininkiškoje dvasioje.

Dalyvis

VASARIO 16 GIMNAZIJA

Vasario 16 gimn. moksl. ateitininkai iškilmingai paminėjo Vasario 16 šventę. Minėjimą pradėjo kuopos pirm. E. Vasiliauskas ir dalyvius paprašė trumpa susikaupimo minute pagerbti kritusius už Lietuvos laisvę. Dr. V. Literkis ilgesnėje kalboje nušvietė Nepriklausomybės akto paskelbimo istoriją ir aplinkybes. Kvietė jaunimą ir dabar budėti ir aukotis tėvų žemės laisvinimui.

Minėjimo metu 3 kandidatai davė jaun. ateitininko pasižadėjimą, kurį pravedė dvasios vadas kun. dr. Jonas Petraitis. Visus pradžiuogino ir savi moksleivių paruošti referatai: Vasario 16, ateitininkų veikla Voroneže. Minėjimas praėjo jaukiai ir iškilmingai.

— Vasario 1 iš Vasario 16 gimn. i Miuncheną išvyko mokytojas ir at-kų globėjas Vincas Natkevičius, kuris čia dirbo nuo 1954 m. Ateitininkų gyvenimui ir veiklai stiprinti mokyti. V. Natkevičius idėjo daug širdies ir laiko, už ką ateitininkai jam liks visada dėkingi. Tą dėkingumą jie bandė parodyti išleistuvų vaišėse, kurias atsilankymu pagerbė vyr. Sielovados Tvarkytojas tėv. A. Bernatonis, gimn. dir. dr. V. Literkis, kuopos dvasios vadas kun. dr. J. Petraitis, mok. L. Skeivelienė ir daug jaunimo. Išleistuvininkui įteikta kukli dovanėlė, pareikšta daug gražių linkėjimų, i kuriuos nuoširdžiai atsakė ir dėkojo mokyti. Vincas Natkevičius.

V. B.

CHICAGO, ILL.

Chicagos stud. at-kų draugovė paminėjo Vasario 16 šventę. Kol. A. Viliušis paskaitoj priminė, kad kiekvienas lietuvis turi pažinti savo tautines vertybes, susipažinti su tarptautinėmis ir mokėti jomis pasinaudoti naujame išeivijos pasaulyje. Tremtyje mus visus apjungia Lietuvių Bendruomenė ir padeda stiprėti lietuviškoje dvasioje.

Meninėj programoj N. Nasvytytė padeklamavo R. Ukrino Laisvės dainą, D. Noreikaitė Maironio — Testamentas, V. Kriauciūnaitė — Brazdžionio Be motinos tėvynės.

Po to buvo aptarti draugovės veiklos reikalai. Numatyta surengti šv. Tomo Akviniečio minėjimą visai Chicagos lietuvių visuomenei. Minėjimo menine dalimi rūpintis išrinktas J. Kučėnas. Be to, pasiryžta surengti vakarą gimnazijas baigusiems moksleiviams ir ta proga supažindinti juos su akademine studijom ir akademinio jaunimo. Šio vakaro rengimu rūpinsis D. Noreikaitė.

R. J.

Kun. A. Lipniūno mergaičių moksl. ateitininkų kuopos Chicagoje susirinkimas įvyko vasario 8 d. ponų Kašubų bute. Programą įdomiai pravedė p. Č. Grincevičius, papasakodamas apie operos meną, dainininkus ir kompozitorius. Paskaita buvo pajvairinta plokštelių ištraukomis iš garsųjų operų. Girdejome Faustą, La Bohemą, Čigonų Baroną ir kt.

Ruošiamės didžiuliam blynų baliui, kuris žada įvykti vasario 24 d. Aptarusios eilinius reikalus, susirinkimą baigėme linksmąja dalimi (Redakcija ir skaitytojai norėtų taip pat sužinoti, kas toje linksmoje dalyje buvo, jei nepaslapstis. Red.).

D. Kolbaitė

PUTNAMINETĖS

VISUS MALONIAI KVIEČIA
I SAVO

METINĘ ŠVENTĘ

GEGUŽĖS 5 D., SEKMADIENĮ,
PUTNAM, CONN.

ADMINISTRACIJOS PRANEŠIMAI

Nauji Garbės Prenumeratoriai

Kun. P. Geisčiūnas, Fromberg, Mo.
Kun. Ign. Urbonas, Gary, Ind.
P. Spetyla, Springfield, Ill.
Dr. P. Bagdas, Brooklyn, N. Y.
K. Mikšys, Hamilton, Ont., Canada.
Sig. Bobelis, Brooklyn, N. Y.

Ateities administracija visiems Garbės prenumeratoriams nuoširdžiai dėkoja.

Ateities Geradariai

Vasario 16-sios gimnazijos Vokie-tijoje ir Saleziečių gimnazijos Ita-lijoje ateitininkų Ateities prenume-ratai apmokėti dar aukų atsuntė:
Kun. V. Karalevičius \$30.00
El. Baltrušaitienė, Chicago 3.00
Z. Orvidas, Hamilton, Ont. 3.00

Šios prenumeratos sumažintos iki 3 dol. metams. Administracija tikisi, jog Ateities skaitytojai supran-ta tų moksleivių sunkią padėtį ir padės jiems gauti šiais metais Ateitį. Prenumeratos aukas siųsti — Ateitis, 916 Willoughby Ave., Brook-lyn 21, N. Y.

Visi ateitininkai skaito Ateitį

Ateitininkų Federacijos Valdyba dar kartą kreipia visų ateitininkų dėmesį i tai, kad kiekvienas ateiti-ninkiškas vienetas turi prenume-ruoti Ateitį. Ateitis talpina visus Federacijos Valdybos bei sąjungų patvarkymus bei pranešimus.

SVEČIAI IŠ TORONTO CLEVELANDE

Clevelando moksleiviai ateitinin-kai vasario 3 suruošė sol. V. Veri-kaičio kvarteto koncertą. Kvarteto atliktoji programa buvo įvairi ir visus klausytojus maloniai pradžiugino. Sol. Vacl. Verikaitis, publi-kos šiltai sutiktas, žavėjo klausyto-jus muzikaliu ir gerai išlavintu bal-su. Po programos solistas ir kvarte-to dainininkai buvo apdovanoti gė-lėmis.

Pasibaigus koncertui, moksl. ateiti-ninkų mamytės suruošė vaišes pagerbti svečiams ir kartu su kle-velandiečiais praleisti jaukiai laiką bei pasišnekučiuoti.

Vakaro rengėjai, įgiję visuome-ninių parengimų organizavimo praktikos, liko dėkingi svečiams iš Toronto ir savo kolonijos nariams, kurie jaunųjų pastangas ir darbą gražiai įvertino ir parėmė.

Jūra

Sausio 21 d. Maironio moksl. at-kų kuopos susirinkimas įvyko p. Gailiūšių bute. Vytėnis Damušis skaitė referatą — Jaunystės dvasia pagal prof. St. Šalkauskį, o Teresė Stasaitė — Maironis dainius. Abu referatai buvo rūpestin-gai paruošti ir sukėlė vertų disku-sijų. Susirinkime išgirdome, kad mergaičių kuopelę sutiko globoti p. Gailiūšienė.

Po susirinkimo visi nuoširdžiai pasilinksmino, pažaidė ir buvo šeimininkų pavaišinti.

J. G.

SAS BARUOSE

● Vasario 22, 23 ir 24 dienomis Bostone įvyko Pax Romana studijų dienos, i kurias suvažiavo kanadie-čių, prancūzų, ukrainiečių, ameri-kiečių ir lietuvių katalikiškų orga-nizacijų atstovai. Pastebėtina, kad šių studijų dienų tema buvo pana-ši šių mokslo metų SAS CV pa-siūlytai minčiai: kataliko studento pareigos ir santykis su visuomene. Paskaitas skaitė žymesnieji katalikų veikėjai, profesorai ir pan.

SAS šiame suvažiavime atstova-vo Viktorija Skrupskelytė, Dalia Ivaškienė, Algis Lukas, Romas Leimonas.

● Kovo mėn. 3 d., per sendrau-gių suvažiavimą Chicagoje, įvyko Amerikos jaunimo organizacijų pir-mininkų suvažiavimas. Studentų Ateitininkų Sąjungą atstovavo pirm. Algis Gečiauskas.

● SAS užsienio skyriaus reikalų vedėjas Sigitas Bobelis ruošia kon-krečius planus anglų kalba infor-macinio leidinio apie ateitininkus išleidimo.

LIETUVIAI ĮVEIKĖ HARVARDO UNIVERSITETĄ

Bostono tarpklubinėse šachmatų rungtynėse So. Bostono lietuviai laimėjo prieš garsųjį Harvarro universitetą 3-2. Rungtynės buvo kietos. Padėtis rodė 2-2 (17-metis Gediminas Šveikauskas ir A. Klinuškovas laimėjo po tašką, o A. Keturakis ir P. Kontautas jau buvo praradę savo taškus), Merkis gi tebekovojo prieš smarkų harvardiečio puolimą karaliaus sparne. Kai priešininko puolimas išsisėmė, Merkio bokštai ir žirgo auka rungtynės nulėmė lietuvių naudai.

Balti — Kazys Merkis, juodi — Lichtenbaum.

1. c2-c4 Žg-f6
2. Žb-c3 e7-e6
3. d2-d4 d7-d5
4. c:d4 e:d5
5. g2-g3 Rf-e7
6. Rf-g2 Rc-e6
7. Žg-f3 c7-c6

Juodų c6 nuoseklus ėjimas, jis rikoja Rg2 veiklą.

8. 0-0 Žb-d7
9. Bf-e1 Žf-e4

Bel turėjo parengti e2-e4 prastūmimą su bokšto dominavimu atdaroje e linijoje. Juodų žirgas Že4 tai trukdo.

10. Žf-d2 Že:c3
11. b:c3 Žd-f6

12. e2-e4! 0-0
13. e4-e5 Žf-g5
14. Žd-f3 Vd-d7!
15. h2-h3 Žg-h6
16. Rc:h6 g:h6
17. Kg-h2 Kg-h8
18. Vd-d2 h6-h5
19. Vd-h6 Bf-g8
20. V:h5 Bg6
21. Žf-g1 Ba-g8
22. a2-a4 Bg5

Kiekvienas vykdo savo planą: balti šaltai ruošia linijų atidarymą bokštams valdovės sparne, o juodi didina spaudimą h linijoje.

23. Vh-e2 Bg8-g6
24. a4-a5 Bh6
25. f2-f4 Bg-h5
26. Ve2-f1 Vd7-c8
27. Be1-e3 c7-c5
28. Ba-b1 Re7-d8
29. a5-a6 b:a6
30. h2-h4 Rd-b6
31. Žg-f3 Bh6-g6
32. Rg-h3! c5-d4
33. R:e6 f:e6
34. c:d4 Vc-g8
35. Vf-h3 Bh-f5
36. Bb-c1! h7-h6
37. Be-c3 Kh8-h7
38. Bc8 Vg8-g7
39. Bc1-c6! Vg-d7

Juodi desperacijoje dėl žirgo grėsmės Žg5+, bet be Bc6, Žg5 ėjimas būtų perankstyvas.

40. Žf-g5+ Kh-g7

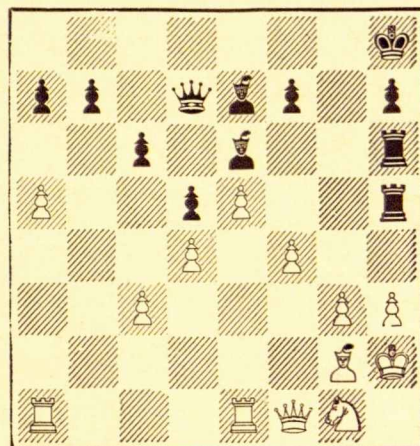
Jei 40...h-g5 41. h:g5+ Kg7 42. VL6+ ir matas čia pat.

41. Ž:e6+ Bg:e6

42. V:f5 V:c6

43. B:c6 ir juodi pasiduoda.

Lichtenbaum

a b c d e f g h

Merkis

(Padėtis po baltų ėjimo 26. Vf1)

ATEITIES PAVASARINIAME KONCERTE BROOKLYNE

NAUJOS KŪRYBOS SKAITYS SIŲ METŲ
LAUREATAS PAULIUS JURKUS.

BE TO, PROGRAMOJE DALYVAUJA:

POETĖ GENUTĖ BURAČAITĖ, Baltimore

SOPRANAS AUDRONĖ GAIGALAITĖ, Philadelphia

TENORAS PRANAS ZARANKA, Detroitas

PIANISTĖ NIJOLĖ BOGUTAITĖ, Baltimore

PIANISTAS DARIUS LAPINSKAS, Bostonas

KONCERTAS ĮVYKS 1957 M. GEGUŽES 11 D., ŠEŠTADIENĮ,
APREISKIMO PARAPIJOS SALEJE, BROOKLYNE.

ŠOKIAMS GROS GARSUSIS JOE THOMAS ORKESTRAS.

AR JAU SKAITEI

ZENONO IVINSKIO

ŠV. KAZIMIERA

KNYGA VEDA MUS Į SENUS LAIKUS, PARODO KROKUVĄ IR VILNIŲ, KARALAIČIO TĖVUS, BROLIUS IR SESERIS. JI VEDA PER VISĄ ŠVENTOJO GYVENIMĄ IKI MIRTIES. PLAČIAI VAIZDUOJA KARALAIČIO ŽENGIMĄ Į ALTORIAUS GARBĘ, JO ŠVENTES IR JO KULTĄ UŽSIENYJE.

KNYGA GAUSIAI ILIUSTRUOTA.

SUTELKTA 77 ILIUSTRACIJOS IŠ SENŲ LAIKŲ IR IŠ MŪSŲ DIENŲ.

KNYGOS KAINA, 3 DOL

UŽSAKYMUS SIŪSTI ŠIUO ADRESU:

DARBININKAS, 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y.

MOTERIS

LIETUVIŲ MOTERŲ ŽURNALAS

Yra gražiausia dovana

Tavo motulei ar sesutei.

MOTERĮ

Leidžia Kanados Lietuvių
Katalikių Moterų Draugija,

redaguoja

STASĖ PRAPUOLENYTĖ.

Prenumerata metams \$3.00

Užsisakyti galima šiuo adresu:

"MOTERIS"

46 Delaware Ave.,
Toronto, Ont., Canada

VYTAUTO AUGUSTINO

LIETUVOS VAIZDŲ ALBUMAS

LIETUVA

yra geriausia dovana vardinių,

gimtadienių, Velykų ir kitų

švenčių progomis.

Užsakymus siųsti

ATEITIS

916 Wiloughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

KAINA 6 DOL.

ATEITIS, 1957 M. NR. 3

90.725.122